KRAJOWY REJESTR SĄDOWY

Komentarz

Łukasz Zamojski

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Wolters Kluwer

KRAJOWY REJESTR SĄDOWY

Komentarz

Łukasz Zamojski

KOMENTARZE PRAKTYCZNE

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2022

Stan prawny na 1 marca 2022 r.
z uwzględnieniem zmian wchodzących w życie 5 lipca 2022 r.
(Dz.U. z 2022 r. poz. 569)

Łukasz Zamojski, nr ORCID: 0000-0003-2491-8919

Wydawca
Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący
Adam Choiński

Opracowanie redakcyjne
Katarzyna Świerk-Bożek

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2022

ISBN 978-83-8246-919-6 ISBN PDF-a: 978-83-8286-472-4

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 728 313 462
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów 11

Wstęp 17

USTAWA z dnia 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym 19

Rozdział 1. Przepisy ogólne 21

Art. 1. [Utworzenie Krajowego Rejestru Sądowego. Rejestry wchodzące w skład KRS] 21

Art. 2. [Sądy rejestrowe. Wykonywanie przez gminy czynności związanych z prowadzeniem Rejestru] 30

Art. 3. [Podmioty podlegające wpisowi do Rejestru] 34

Art. 3a. [Zadanie utrzymywania systemu teleinformatycznego] 38

Art. 4. [Centralna Informacja Rejestru] 40

Art. 4a. [Zadania Centralnej Informacji związane z obsługą systemu BRIS] 54

Art. 4b. [Ponowne wykorzystywanie danych i informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru] 55

Art. 5. [Zwolnienie z opłat] 56

Art. 6. [Delegacje ustawowe] 58

Art. 7. [Stosowanie przepisów k.p.c. do postępowania przed sądami rejestrowymi] 60

Art. 8. [Jawność Rejestru] 66

Art. 8a. [Jawność elektronicznego katalogu dokumentów] ... 70

Art. 9. [Odrębne akta rejestrowe podmiotu wpisanego do Rejestru. Zbiór dokumentów w postaci papierowej] 80
Art. 9a. [Repozytorium dokumentów finansowych] 117
Art. 10. [Jawność akt rejestrowych podmiotów wpisanych do Rejestru] 120
Art. 11. (uchylony). 127
Art. 12. [Usunięcie, sprostowanie oraz wykreślenie danych z Rejestru. Dane niedopuszczalne] 127
Art. 13. [Obowiązek ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym wpisów do Rejestru] 153
Art. 14. [Niemożność powoływania się na dane nieujawnione w Rejestrze] 158
Art. 15. [Domniemanie znajomości ogłoszonych wpisów] 174
Art. 16. [Niemożność zasłaniania się nieznajomością treści wpisu w Rejestrze] 183
Art. 17. [Domniemanie prawdziwości wpisów do Rejestru] ... 186
Art. 18. [Odpowiedzialność odszkodowawcza za zgłoszenie nieprawdziwych danych oraz niezgłoszenie obowiązkowych danych] 195
Art. 19. [Wniosek o wpis do Rejestru. Postępowanie rejestrowe. eKRS] 203
Art. 19a. [Załączniki do wniosku o wpis do Rejestru. Wskazanie pełnomocnika do doręczeń. Obowiązek zgłoszenia zmiany adresu do doręczeń. Zwolnienie z opłat] 234
Art. 19b. [NIP lub REGON we wniosku o wpis do Rejestru] 244
Art. 19c. [Oświadczenie o statusie cudzoziemca] 247
Art. 19d. [Przekazanie dokumentu z Centralnego Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych] 250
Art. 19e. [Złożenie dokumentów finansowych drogą elektroniczną] 257
Art. 19f. [Złożenie oświadczenia o posiadaniu adresu do doręczeń elektronicznych lub podanie danych niezbędnych do jego założenia lub wpisu do bazy adresów elektronicznych] 268
Art. 20. [Dokonanie wpisu w Rejestrze] 271

Art. 20a. [Termin rozpoznania wpisu do Rejestru] 285
Art. 20b. [Uzależnienie wpisu do Rejestru od zgody na dokonanie koncentracji] 289
Art. 20c. [Wpis do Rejestru informacji o zawieszeniu oraz wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej] 292
Art. 20d. [Postępowanie przymuszające w przypadku niezłożenia wniosku o wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej] 293
Art. 21. [Obowiązek informacyjny organów administracji rządowej i samorządowej, sądów, banków, komorników i notariuszy] 294
Art. 21a. [Informacje z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego] 302
Art. 21b. [Informacje z rejestru dłużników niewypłacalnych] 305
Art. 21c. [Informacje o obwieszczeniach otrzymywane z Krajowego Rejestru Zadłużonych] 307
Art. 21d. [Informacje otrzymywane z innych rejestrów za pośrednictwem systemu BRIS] 309
Art. 22. [Termin złożenia wniosku o wpis do Rejestru] 312
Art. 22a. [Treść wniosku o wpis informacji o zawieszeniu oraz wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej] 314
Art. 23. [Badanie wniosku o wpis do Rejestru] 317
Art. 24. [Postępowanie przymuszające] 377
Art. 25. [Rozwiązanie spółki osobowej] 415
Art. 25a. [Postępowanie o rozwiązanie podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego] 423
Art. 25b. [Zawiadomienie oraz ogłoszenie o wszczęciu postępowania o rozwiązanie podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego] 454
Art. 25c. [Ustalenie, czy podmiot posiada zbywalny majątek i czy prowadzi działalność] 458
Art. 25d. [Orzeczenie o rozwiązaniu podmiotu bez przeprowadzania postępowania likwidacyjnego] 465

Art. 25e. [Nabycie mienia podmiotu wykreślonego z Rejestru] 472
Art. 26–33. (uchylone). 497
Art. 34. [Obowiązek oznaczenia pism podmiotów wpisanych do Rejestru. Grzywna za niewykonanie tego obowiązku] 497
Art. 35. [Określenie podmiotu w Rejestrze] 506
Art. 35a. [Delegacja ustawowa do określenia sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Rejestru oraz treści wpisów w tych rejestrach] 510

Rozdział 2. Rejestr przedsiębiorców 511
Art. 36. [Podmioty podlegające wpisowi do rejestru przedsiębiorców] 511
Art. 37. [Sposób umieszczania danych w rejestrze przedsiębiorców] 514
Art. 38. [Dane podlegające zamieszczeniu w dziale 1 rejestru przedsiębiorców] 515
Art. 39. [Dane podlegające zamieszczeniu w dziale 2 rejestru przedsiębiorców] 532
Art. 40. [Dane podlegające zamieszczeniu w dziale 3 rejestru przedsiębiorców] 540
Art. 41. [Dane podlegające zamieszczeniu w dziale 4 rejestru przedsiębiorców] 554
Art. 41a. [Minimalna wysokość należności wpisywanych do działu 4 rejestru przedsiębiorców] 561
Art. 42. [Wyłączenie domniemania prawdziwości wpisów w zakresie danych z działu 4 rejestru przedsiębiorców] 563
Art. 43. [Dane podlegające zamieszczeniu w dziale 5 rejestru przedsiębiorców] 565
Art. 44. [Dane podlegające zamieszczeniu w dziale 6 rejestru przedsiębiorców] 568
Art. 45. [Tryb dokonywania wpisów oraz wykreśleń w rejestrze przedsiębiorców] 573
Art. 45a. [Postanowienia w przedmiocie wpisów, które nie są dostarczane ani zaskarżalne] 582

Art. 46. [Wykreślenie wpisów z działu 4 rejestru przedsiębiorców] 587
Art. 47. [Obowiązek zgłaszania danych oraz zmiany danych w rejestrze przedsiębiorców] 589
Art. 47a. [Dobrowolne ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym] 591
Art. 48. (uchylony). 595

Rozdział 3. Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej 596
Art. 49. [Wpisy do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej] 597
Art. 49a. [Wpis do rejestru organizacji pożytku publicznego] 600
Art. 50. [Dodatkowy obowiązek wpisu do rejestru przedsiębiorców] 611
Art. 51. (uchylony). 613
Art. 52. [Dane podlegające zamieszczeniu w dziale 1 i 3 rejestru] 613
Art. 53. [Dane podlegające zamieszczeniu przy rejestracji samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej] 615
Art. 53a. [Obowiązek zgłaszania danych oraz zmiany danych] 616
Art. 54. (uchylony). 617

Rozdział 4. Rejestr dłużników niewypłacalnych 618
Art. 55–57. (uchylone). 621
Art. 58. [Wyłączenie obowiązku ogłoszenia wpisów w MSiG] 621
Art. 59. [Wykreślenie wpisów z rejestru dłużników niewypłacalnych] 622
Art. 60. [Automatyczne wykreślenie wpisów z rejestru dłużników niewypłacalnych] 624

Rozdział 5. Zmiany w przepisach obowiązujących i przepisy końcowe 626
Art. 61–85. (pominięte) 626
Art. 86. [Nazwy stosowane w innych ustawach na oznaczenie KRS] 626
Art. 87. [Ogłoszenie tekstu jednolitego ustawy o zastawie skarbowym i rejestrze zastawów] 626
Art. 88. [Wejście w życie ustawy] 627

Bibliografia 629

Orzecznictwo 643

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

dyrektywa 68/151/EWG	–	pierwsza dyrektywa Rady 68/151/EWG z 9.03.1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników jak i osób trzecich (Dz.Urz. UE L 65, s. 8, ze zm.)
dyrektywa 2017/1132	–	dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z 14.06.2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz.Urz. UE L 169, s. 46, ze zm.)
k.c.	–	ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2020 r. poz. 1740 ze zm.)
k.h.	–	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.06.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.)
k.k.	–	ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2021 r. poz. 2345 ze zm.)
Konstytucja RP	–	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)

k.p.c.	–	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 1805 ze zm.)
k.p.k.	–	ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 534 ze zm.)
k.r.o.	–	ustawa z 25.02.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1359)
k.s.h.	–	ustawa z 15.09.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1526 ze zm.)
nowelizacja z 2000 r.	–	ustawa z 30.11.2000 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, Prawa upadłościowego, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego oraz ustawy – Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 114, poz. 1193)
nowelizacja z 2006 r.	–	ustawa z 18.10.2006 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 208, poz. 1540)
nowelizacja z 26.06.2014 r.	–	ustawa z 26.06.2014 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1161)
nowelizacja z 28.11.2014 r.	–	ustawa z 28.11.2014 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1924)
nowelizacja (II) z 28.11.2014 r.	–	ustawa z 28.11.2014 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 4)
nowelizacja z 2018 r.	–	ustawa z 26.01.2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 398 ze zm.)

o.p.	–	ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2021 r. poz. 1540 ze zm.)
pr. not.	–	ustawa z 14.02.1991 r. – Prawo o notariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1192 ze zm.)
pr. przeds.	–	ustawa z 6.03.2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2021 r. poz. 162 ze zm.)
pr. spółdz.	–	ustawa z 16.09.1982 r. – Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2021 r. poz. 648 ze zm.)
pr. stow.	–	ustawa z 7.04.1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz.U. z 2000 r. poz. 2261)
pr. upadł.	–	ustawa z 28.02.2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 1228 ze zm.)
p.w. ustawę o KRS	–	ustawa z 20.08.1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. Nr 121, poz. 770 ze zm.)
rozp. o CIKRS	–	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 9.03.2018 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Rejestru, wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, udostępniania dokumentów z repozytorium dokumentów finansowych, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru (Dz.U. poz. 546)
r.r.h.	–	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 1.07.1934 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, a nadto co do §§ 5, 8, 55, 62, 65-69 i 77 w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a co do §§ 60 i 64 w porozumieniu z Ministrem Komunikacji oraz Poczt i Telegrafów o rejestrze handlowym (Dz.U. Nr 59, poz. 511 ze zm.)
r.s.s.p.r.	–	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 17.11.2014 r. w sprawie szczegółowego spo-

		sobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach (Dz.U. poz. 1667 ze zm.)
r.u.s.p.	–	rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 18.06.2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2046 ze zm.)
u.d.e.	–	ustawa z 18.11.2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 569)
u.d.l.	–	ustawa z 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2021 r. poz. 711 ze zm.)
u.d.p.p.w.	–	ustawa z 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1057 ze zm.)
u.d.u.r.	–	ustawa z 11.09.2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2021 r. poz. 1130 ze zm.)
u.e.z.i.g.	–	ustawa z 4.03.2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz.U. z 2022 r. poz. 259)
u.f.	–	ustawa z 6.04.1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 2020 r. poz. 2167)
u.k.s.c.	–	ustawa z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2257 ze zm.)
u.n.n.c.	–	ustawa z 24.03.1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz.U. z 2017 r. poz. 2278)
u.o.k.k.	–	ustawa z 16.02.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2021 r. poz. 275)
u.p.e.a.	–	ustawa z 17.06.1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2022 r. poz. 479)

u.r.	–	ustawa z 29.08.1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.)
u.s.m.	–	ustawa z 15.12.2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1208)
ustawa o KRS	–	ustawa z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 112 ze zm.)
u.s.z.n.p.	–	ustawa z 30.05.1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców (Dz.U. Nr 35, poz. 194 ze zm.)
u.s-z.o.r.	–	ustawa z 8.10.1982 r. o społeczno-zawodowych organizacjach rolników (Dz.U. z 2022 r. poz. 281)
u.z.e.i.p.	–	ustawa z 13.10.1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U. z 2022 r. poz. 166)

Czasopisma, zbiory orzecznictwa

M. Praw.	–	Monitor Prawniczy
OSN	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego
OSNC	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNC-ZD	–	Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSP	–	Orzecznictwo Sądów Polskich
PiP	–	Państwo i Prawo
PPH	–	Przegląd Prawa Handlowego
Pr. Spółek	–	Prawo Spółek
Prz. Sąd.	–	Przegląd Sądowy
PUG	–	Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego

Inne

CREWAN	–	Centralne Repozytorium Elektronicznych Wypisów Aktów Notarialnych

EKDS	–	elektroniczny katalog dokumentów sądowych
EOG	–	Europejski Obszar Gospodarczy
KRK	–	Krajowy Rejestr Karny
KRS	–	Krajowy Rejestr Sądowy
KRZ	–	Krajowy Rejestr Zadłużonych
NSA	–	Naczelny Sąd Administracyjny
PKD	–	Polska Klasyfikacja Działalności
PRS	–	Portal Rejestrów Sądowych
SA	–	sąd apelacyjny
SN	–	Sąd Najwyższy
SO	–	sąd okręgowy
TK	–	Trybunał Konstytucyjny
WSA	–	wojewódzki sąd administracyjny

WSTĘP

Krajowy Rejestr Sądowy został wprowadzony na mocy ustawy z 20.08.1998 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym, która weszła w życie 1.01.2001 r. po dość długim okresie *vacatio legis*. Czas ten był potrzebny do ustanowienia technicznej infrastruktury łączy komputerowych i wszystkich niezbędnych do funkcjonowania rejestru rozporządzeń wykonawczych. Długotrwałe oczekiwanie na wejście w życie spowodowało jednak niedogodności przejawiające się dezaktualizacją niektórych przepisów ustawy jeszcze przed rozpoczęciem ich obowiązywania, co z kolei wymusiło jej nowelizację.

Wiele rozwiązań prawnych przyjętych w ustawie o KRS stanowi reminiscencję poprzednich regulacji, w tym w szczególności przepisów Kodeksu handlowego i rozporządzenia o rejestrze handlowym. Czerpanie przez ustawodawcę z przepisów prawnych sprawdzonych przez lata praktyki należy uznać co do zasady za rozwiązanie trafne, jeśli zostały usunięte nasuwające się na tle dawnych przepisów wątpliwości. Jak wskazuje uzasadnienie projektu ustawy o KRS, ustawodawca od początku zakładał „zachowanie dotychczasowych zasad sądowej rejestracji podmiotów już podlegających temu obowiązkowi" (por. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o sądowym rejestrze gospodarczym, rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz o Krajowym Rejestrze Sądowym, druk sejmowy nr 1882, Sejm II kadencji, www.sejm.gov.pl). Przyjmując w ustawie o KRS część poprzednich konstrukcji

prawnych, ustawodawca zmuszony był dostosować je do rejestracji opartej po raz pierwszy na taką skalę na systemie informatycznym.

Ustawa o KRS jest aktem prawnym zawierającym zarówno przepisy o charakterze materialnym, jak i przepisy proceduralne. Budowa komentowanej ustawy jest ściśle powiązana z budową samych rejestrów. Obok rozdziału zawierającego przepisy ogólne dotyczące z reguły wszystkich rejestrów znajdują się w niej rozdziały poświęcone z osobna każdemu z trzech rodzajów rejestrów wchodzących w skład KRS. Specyfika budowy rejestrów składających się na KRS powoduje, że w części szczegółowej ustawa zawiera wiele przepisów o charakterze niemalże technicznym, co zbliża jej treść do budowy rozporządzeń wykonawczych. Taki zabieg ustawodawcy po części usprawiedliwia jednak zakres informatyzacji rejestru przeprowadzonej na niespotykaną, w chwili uchwalenia ustawy, w polskim prawodawstwie skalę.

Należy podkreślić, że poprzednio obowiązujące regulacje o rejestrach były zawarte w przepisach ustrojowych poszczególnych podmiotów rejestrowych, a nie skupione w jednej ustawie, a zatem obecne rozwiązanie można odczytać jako podniesienie rangi rejestrów.

Założeniem twórców KRS było scentralizowanie dotychczasowych, rozbitych „dzielnicowo" rejestrów, zwłaszcza tych, które już wcześniej były prowadzone przez sądy. Taki zabieg miał na celu upowszechnienie informacji objętych rejestrem. Obecnie w każdym punkcie Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego można uzyskać odpis z rejestru prowadzonego dla każdego podmiotu niezależnie od jego siedziby czy miejsca zamieszkania, natomiast w poprzednim stanie prawnym było to możliwe tylko w stosunku do podmiotów zarejestrowanych przez sąd, który miał wydać odpis.

Krajowy Rejestr Sądowy, zgodnie z założeniami ustawodawcy, ma spełniać dwa podstawowe cele – legalizacyjny oraz informacyjny.

USTAWA

z dnia 20.08.1997 r.

o Krajowym Rejestrze Sądowym

(Dz.U. z 2021 r. poz. 112; zm.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1598, poz. 1641, poz. 2106)

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Art. 1. [Utworzenie Krajowego Rejestru Sądowego. Rejestry wchodzące w skład KRS]

1. Tworzy się Krajowy Rejestr Sądowy, zwany dalej „Rejestrem".
2. Rejestr składa się z:
1) rejestru przedsiębiorców;
2) rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej;
3) rejestru dłużników niewypłacalnych.
3. Rejestr wchodzi w skład systemu integracji rejestrów, o którym mowa w art. 22 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek (Dz. Urz. UE L 169 z 30.06.2017, s. 46–127), zwanego dalej „systemem integracji rejestrów".

1. Krajowy Rejestr Sądowy jest, prowadzonym przez sądy w systemie informatycznym, ogólnopolskim, publicznym i jawnym zbiorem wskazanych ustawowo, aktualnych, zupełnych i uznanych za prawdziwe danych identyfikujących w obrocie podmioty wpisane do tego Rejestru

(por. Ł. Zamojski, *Rejestracja spółek. Zagadnienia materialne i procesowe*, Warszawa 2008, s. 21). Celem utworzenia KRS było powstanie jednolitego, ogólnopolskiego systemu rejestracji w miejsce dotychczasowych zdecentralizowanych rejestrów. W literaturze nadmienia się, że wprowadzenie KRS jest niewątpliwie przejawem realizacji procesu dążenia do zwiększenia skuteczności działania rejestru, a przez to podwyższenia poziomu jawności i kompletności informacji przez powiązanie ich z innymi zbiorami danych i zastosowanie nowych technik informacyjnych i telekomunikacyjnych w nim zawartych (por. P. Siciński, *Kierunki rozwoju rejestru handlowego w świetle projektu ustawy o rejestrze sądowym na tle regulacji europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem Francji*, Prz. Sąd. 1997/3, s. 114–115). Oprócz znacznego udogodnienia dla korzystających z informacji zawartych w rejestrze, w odniesieniu do spółek komandytowo-akcyjnych, spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i spółek akcyjnych stanowiło to realizację zadania określonego w pierwszej dyrektywie Rady 68/151/EWG z 9.03.1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w Państwach Członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich. Dyrektywa ta wprowadziła po stronie państw członkowskich obowiązek powołania stosownych rejestrów dla zapewnienia jawności danych podmiotów uczestniczących w życiu gospodarczym, przy czym zgodnie z art. 3 dyrektywy w każdym państwie członkowskim miała być prowadzona dokumentacja w rejestrze centralnym lub rejestrze handlowym lub rejestrze spółek, dla każdej ze spółek, które były w nim zarejestrowane". Z dniem 21.10.2009 r. została ona zastąpiona dyrektywą 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 16.09.2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich (Dz.Urz. UE L 258, s. 11, ze zm.). Jak wskazuje się w piśmiennictwie w tym przypadku celem nie było ustanowienie nowej dyrektywy prawa spółek, lecz dokonanie zmian i uzupełnienie o nowe regulacje: dyrektywy 2009/101/WE, jedenastej dyrek-

tywy Rady 89/666/EWG z 21.12.1989 r. dotyczącej wymogów ujawniania informacji odnośnie do oddziałów utworzonych w Państwie Członkowskim przez niektóre rodzaje spółek podlegające prawu innego państwa (Dz.Urz. UE L 395, s. 36, ze zm.) oraz dyrektywy 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 26.10.2005 r. w sprawie transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych (Dz.Urz. UE L 310, s. 1, ze zm.) (por. A. Mucha, *Unijny system rejestrów handlowych i jego implementacja do prawa polskiego po uchwaleniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/17/UE z 13.06.2012 r.*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny" 2016/2, s. 75). A. Mucha oddziaływanie dyrektyw Unii Europejskiej na instytucje rejestrów handlowych sprowadza do trzech płaszczyzn: zwiększania transparentności działania spółek w obrocie międzynarodowym (jawność w sensie formalnym), umacniania zaufania do informacji (jawność w sensie materialnym) oraz usprawniania procesów transgranicznych (por. A. Mucha, *Unijny*..., s. 76). Z dniem 19.07.2017 r. dyrektywa 2009/101/WE została uchylona na mocy art. 166 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z 14.06.2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek i zastąpiona tą ostatnią dyrektywą.

Już z samej nazwy ustawy o KRS można odczytać jej niektóre podstawowe założenia. Po pierwsze rejestr ma być „krajowy", czyli jeden na obszar całego państwa, co przy podmiotowym objęciu nim spółek handlowych spełnia wymogi wymienionych wyżej dyrektyw. Jest to jedyny rejestr dla podmiotów nim objętych, natomiast poza KRS rejestrowanych jest wiele innych podmiotów, jak na przykład partie polityczne. Dokładnego wyliczenia wszystkich typów krajowych rejestrów publicznych dokonuje T. Stawecki (por. T. Stawecki, *Rejestry publiczne. Funkcje instytucji*, Warszawa 2005, s. 413 i n.).

Po drugie rejestr ma być „sądowy", a więc prowadzony przez sądy gwarantujące obiektywność, profesjonalizm i poszanowanie przepisów prawa. W uzasadnieniu projektu ustawy o KRS jako argument za sądową rejestracją podmiotów podniesiono również wzgląd na tradycję, a także stworzenie przez postępowanie sądowe najlepszych warunków do roz-

strzygania spraw spornych (por. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o sądowym rejestrze gospodarczym, rejestrze stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz o Krajowym Rejestrze Sądowym, druk sejmowy nr 1882, Sejm RP II kadencji, www.sejm.gov.pl).

Po trzecie ustawodawca posługuje się określeniem „rejestr", a nie „ewidencja", co również sugeruje pewne konsekwencje, chociażby związane z zakresem kompetencji organu rejestracyjnego do badania wniosku i złożonych wraz z nim dokumentów. Częściowo odmienne zdanie ma R. Sowiński (*Rejestry i ewidencje działalności gospodarczej i przedsiębiorców*, Wrocław 2007, s. 19), który twierdzi, że różnice pojęciowe między rejestrem a ewidencją są zatarte przez samego ustawodawcę oraz w literaturze. Jednocześnie autor ten postuluje wyraźne rozgraniczenie pomiędzy oboma pojęciami według kryterium skutku prawnego wywołanego wpisem. A. Michnik zwraca uwagę, że w obrocie prawnym występują dwa podstawowe typy rejestrów – francuski i niemiecki. Pierwszy z nich stanowi źródło wiadomości i pewnego rodzaju repertorium administracyjne, a ujawnienie w nim pewnych faktów nie wiąże się z żadnymi skutkami prawnymi. Drugi jest jednocześnie źródłem prawa, ponieważ wpisy w nim dokonywane mają charakter prawotwórczy (por. A. Michnik, *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 22). Szerzej zagadnienia dotyczące rejestrów w innych krajach opisuje T. Stawecki (por. T. Stawecki, *Rejestry przedsiębiorców w Europie*, Warszawa 2004; także A. Całus, *Przewodnik po źródłach i podstawowych instytucjach prawa prywatnego (handlowego) w systemach prawnych Europy kontynentalnej Wielkiej Brytanii i USA*, Warszawa 1992, s. 321–372).

Różnice między rejestrem a ewidencją trafnie opisuje T. Stawecki (*Rejestry publiczne*..., s. 22), zdaniem którego: „Jeśli organ prowadzący oficjalny zbiór danych kontroluje treść zgłaszanych informacji lub dokumentów w ten sposób, że może zażądać wprowadzenia do nich określonych zmian lub może samodzielnie dokonywać interpretacji złożonych dokumentów, albo gdy może odmówić publicznego ujawnienia

informacji lub dokumentu ze względu na jego treść, wówczas taką instytucję zwykle nazywamy rejestrem. O ewidencji mówimy natomiast wówczas, gdy rola urzędu publicznego ogranicza się do przyjęcia do wiadomości i publicznego ujawnienia danych lub dokumentów bez prawa merytorycznej kontroli i modyfikacji zgłaszanych wniosków. Składane są bowiem informacje »ewidentne«, mające oczywisty charakter, a zadanie właściwej instytucji publicznej polega na swoistym pośrednictwie, na utrwaleniu i ujawnieniu tych informacji".

2. Krajowy Rejestr Sądowy składa się z trzech oddzielnych rejestrów: 1) rejestru przedsiębiorców, 2) rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz 3) rejestru dłużników niewypłacalnych. Zbyt długa ustawowa nazwa „rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej", jak zauważono w piśmiennictwie, nie oddaje w całości charakterystyki tego rejestru, wymieniono w niej bowiem jedynie przykładowo pewne kategorie podmiotów, pomijając inne, ponadto nie oddaje charakterystyki podmiotów ujętych w tym rejestrze, a zatem warto ją zastąpić zwrotem „rejestr podmiotów niekomercyjnych" (tak K. Korzan, *Postępowanie rejestrowe w przyszłości*, „Rejent" 1996/11, s. 14).

Dwa pierwsze rejestry przyznają podmiotom w nich umieszczonym niepowtarzalne w skali kraju 10-cyfrowe numery KRS, które w sposób jednoznaczny identyfikują podmiot. W rejestrze dłużników niewypłacalnych każdy dłużnik mógł być wpisany pod wieloma numerami RDN, jeśli istniało wiele podstaw wpisu. Wszystkie trzy rejestry są prowadzone niezależnie od siebie, jednak informacje w nich ujęte są powiązane przez system informatyczny, na przykład informacja o wpisie do rejestru dłużników niewypłacalnych zostaje z urzędu ujawniona w razie wystąpienia z wnioskiem o wpis takiej osoby fizycznej jako członka organu osoby prawnej w ramach tzw. protokołu nieufności, co ma za zadanie uniemożliwić uwzględnienie wniosku we wskazanym zakresie. Stanowi to swoistą formę „autokontroli" danych ujawnionych w poszczególnych

rejestrach. Żaden z rejestrów nie ma formalnie pozycji nadrzędnej nad innymi. Jeszcze na gruncie poprzedniego stanu prawnego przed wprowadzeniem KRS, w piśmiennictwie wypowiadano poglądy, że rejestr przedsiębiorców uważa się za najważniejszą instytucję obrotu handlowego, stanowi on bowiem oficjalny ogólnie dostępny wykaz danych dotyczących stosunków prawnych osób uczestniczących w obrocie gospodarczym (por. A. Całus, *Prawo cywilne i handlowe państw obcych*, Warszawa 1979, s. 118).

W odniesieniu do rejestru dłużników niewypłacalnych należy nadmienić, że na podstawie art. 1 pkt 30 nowelizacji z 2018 r. z dniem 1.12.2021 r. uchylono art. 55 i 57 ustawy o KRS dotyczące dokonywania przez sąd rejestrowy z urzędu wpisów w rejestrze dłużników niewypłacalnych w określonych enumeratywnie w tych przepisach przypadkach. Przepisy te początkowo miały zostać uchylone z dniem 1.03.2020 r., jednak ustawodawca w art. 12 pkt 4 ustawy z 13.02.2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 288 ze zm.) przesunął wejście w życie tej regulacji najpierw na 1.03.2021 r., następnie na 1.07.2021 r. Ostatecznie usunięcie wskazanych wyżej przepisów wiąże się z wejściem w życie z dniem 1.12.2021 r. ustawy z 6.12.2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909 ze zm.).

Wszystkie trzy rejestry wchodzące w skład KRS mają charakter rejestrów podmiotowych, tj. ksiąg publicznych typu osobowego (por. M. Tarska, *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 6), zawarte są w nich bowiem każdorazowo dane dotyczące konkretnego podmiotu w odróżnieniu od rejestrów o charakterze przedmiotowym, takich choćby jak księgi wieczyste, gdzie gromadzone są dane dotyczące nieruchomości.

Na mocy art. 1 pkt 1 nowelizacji z 2018 r. w komentowanym przepisie dodano ust. 3, zgodnie z którym KRS wchodzi w skład systemu integracji rejestrów, o którym mowa w art. 22 dyrektywy 2017/1132. W uzasadnieniu projektu powołanej ustawy wskazano, że potrzeba wprowadzenia

tej regulacji wynika z konieczności implementacji dyrektywy 2017/1132 w zakresie przepisów dotyczących systemu integracji rejestrów. Dyrektywą 2017/1132 dokonano kodyfikacji dyrektyw w obszarze prawa spółek, między innymi dyrektywy 2012/17/UE z 13.06.2012 r. zmieniającej dyrektywę Rady 89/666/EWG i dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2005/56/WE i 2009/101/WE w zakresie integracji rejestrów centralnych, rejestrów handlowych i rejestrów spółek (Dz.Urz. UE L 156, s. 1), która ustanowiła system integracji rejestrów. Dyrektywa 2017/1132 uchyliła art. 1–3 dyrektywy 2012/17/UE (art. 166 w zw. z załącznikiem III do dyrektywy 2017/1132). Dyrektywa 2017/1132 ma zastosowanie również do państw EOG. Przepisy dyrektywy 2017/1132, w zakresie dotyczącym integracji rejestrów centralnych, handlowych i rejestrów spółek stosuje się do spółek wskazanych przez państwa członkowskie w załączniku II do dyrektywy 2017/1132, tj. w systemie prawa polskiego do spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych (w tym do spółek europejskich) oraz spółek komandytowo-akcyjnych. Zgodnie z art. 5 ust. 2 dyrektywy 2012/17/UE państwa członkowskie miały obowiązek –nie później niż dwa lata po przyjęciu aktów wykonawczych, o których była mowa w art. 4c dyrektywy 2009/101/WE – przyjąć i opublikować przepisy niezbędne do zapewnienia zgodności z przepisami związanymi z technicznymi aspektami funkcjonowania systemu integracji rejestrów (*Business Registers Interconnection System*, BRIS). Komisja Europejska przyjęła 8.06.2015 r. rozporządzenie wykonawcze 2015/884 ustanawiające specyfikacje techniczne i procedury niezbędne dla systemu integracji rejestrów ustanowionego dyrektywą 2009/101/WE (por. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 2067, Sejm RP VIII kadencji, http://www.sejm.gov.pl/sejm8.nsf/druk.xsp?nr=2067, s. 4). Obecnie przepisy o systemie integracji rejestrów są zawarte w art. 22–25 dyrektywy 2017/1132.

Cel integracji rejestrów europejskich państw członkowskich Unii Europejskiej został przybliżony w preambule do dyrektywy 2012/17/UE, gdzie podkreślono, że występuje rosnące zapotrzebowanie na dostęp do informacji o spółkach w kontekście transgranicznym. Jednak oficjalne

informacje o spółkach nie zawsze są łatwo dostępne za granicą. Obywatele i przedsiębiorstwa muszą nadal przeszukiwać rejestry w każdym państwie z osobna, w szczególności ze względu na to, że obecna dobrowolna współpraca między rejestrami okazała się niewystarczająca. Poprawa w zakresie transgranicznego dostępu do informacji o spółkach i ich oddziałach utworzonych w innych państwach członkowskich może nastąpić jedynie pod warunkiem, że wszystkie państwa członkowskie zaangażują się w umożliwianie komunikacji elektronicznej między rejestrami i przekazywanie indywidualnym użytkownikom w całej Unii informacji o takiej samej treści w zestandaryzowanej formie i za pomocą technologii interoperacyjnych.

Na tej podstawie założono utworzenie specjalnej platformy przekazywania danych, która ma być scentralizowanym zestawem informatycznych narzędzi integrujących usługi i powinna tworzyć wspólny interfejs. Interfejs ten powinien być używany przez wszystkie rejestry krajowe. Platforma powinna być pojmowana jedynie jako narzędzie integracji rejestrów, a nie jako osobny podmiot posiadający osobowość prawną. Korzystając z niepowtarzalnych identyfikatorów, platforma powinna być w stanie przekazywać informacje z każdego z rejestrów państw członkowskich do właściwych rejestrów innych państw członkowskich z użyciem komunikatów w standardowym formacie (stanowiących elektroniczną formę wiadomości przesyłanych między systemami informatycznymi, np. xml) i w odpowiedniej wersji językowej. Portal służący za europejski elektroniczny punkt dostępu, z użyciem platformy, będzie obsługiwał wnoszone przez indywidualnych użytkowników zapytania dotyczące gromadzonych w rejestrach krajowych informacji na temat spółek i ich oddziałów utworzonych w innych państwach członkowskich. Umożliwi to przedstawianie wyników wyszukiwania na portalu, w tym oznaczeń wyjaśniających we wszystkich językach urzędowych Unii, wymieniających przekazywane informacje. Zgodnie z art. 22 dyrektywy 2017/1132 rejestry krajowe (w tym KRS) stanowią element składowy BRIS, który zapewni wszystkim zainteresowanym szybki dostęp do dokumentów i informacji dotyczących spółek i oddziałów, wpisanych do rejestrów handlowych (rejestrów centralnych, rejestrów spółek)

innych państw członkowskich Unii Europejskiej i EOG, o których mowa w art. 14 oraz art. 30 ust. 1 dyrektywy 2017/1132. System integracji rejestrów umożliwi również wprowadzenie komunikacji między rejestrami wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej i EOG w zakresie automatycznego przesyłania i odbierania informacji o wszczęciu i zakończeniu postępowań likwidacyjnych lub upadłościowych oraz o wykreśleniu spółki z rejestru między rejestrem właściwym dla spółki a rejestrem oddziału tej spółki w innym państwie członkowskim oraz przesyłania i odbierania informacji o wpisaniu do rejestru połączenia transgranicznego. W literaturze wskazuje się (por. A. Mucha, *Unijny*..., s. 77), że pojęcie systemu integracji rejestrów jest pojęciem zbiorczym, a jego zdefiniowanie w dyrektywie 2017/1132 polega na wymienieniu części składowych tego systemu. Dopiero te części pozwalają na odkrycie istoty systemu, który obligatoryjnie obejmuje:

1) rejestry handlowe państw członkowskich,
2) europejską centralną platformę,
3) portal e-Sprawiedliwość (e-Justice).

Przepis art. 1 ust. 3 ustawy o KRS ma charakter ogólny – wprowadza do krajowego systemu prawnego zasadę integracji KRS z rejestrami innych państw członkowskich. Rozwinięciem szczegółowym tego przepisu są regulacje art. 4 ust. 2 pkt 4 oraz art. 4a ustawy o KRS. Zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 4 ustawy o KRS jednym z zadań Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego jest utworzenie i eksploatacja połączeń KRS z systemem integracji rejestrów. Na mocy zaś art. 4a ustawy o KRS za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja:

1) udostępnia bezpłatnie – w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych, spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – aktualne informacje albo informację o wykreśleniu tych podmiotów z KRS oraz listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a ustawy o KRS;
2) wydaje kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej oraz dokumenty złożone w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 4 ust. 3a ustawy o KRS;

3) przekazuje do właściwych rejestrów informacje o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu spółek, o których mowa w pkt 1;
4) przekazuje do właściwych rejestrów informacje o połączeniu transgranicznym.

Art. 2. [Sądy rejestrowe. Wykonywanie przez gminy czynności związanych z prowadzeniem Rejestru]

1. Rejestr prowadzą w systemie teleinformatycznym sądy rejonowe (sądy gospodarcze), zwane dalej „sądami rejestrowymi".
2. Gminy, jako zadania zlecone, wykonują czynności związane z prowadzeniem Rejestru, polegające na zapewnieniu zainteresowanym:
1) wglądu do Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD);
2) urzędowych formularzy wniosków wymaganych ustawą umożliwiających rejestrację spółek jawnych;
3) dostępu do informacji o wysokości opłat, sposobie ich uiszczania oraz o właściwości miejscowej sądów rejestrowych.
3. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej, określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania czynności, o których mowa w ust. 2, oraz sposób współpracy sądów rejestrowych i wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) w tych sprawach, w szczególności wskazując sposób postępowania i przekazywania przez sądy rejestrowe niezbędnych informacji, mając na względzie ułatwienie dostępu do Rejestru.

1. „Rejestr jest prowadzonym przez sądy w systemie informatycznym, ogólnopolskim, publicznym i jawnym zbiorem wskazanych ustawowo, aktualnych, zupełnych i uznanych za prawdziwe danych identyfikujących w obrocie podmioty do tego rejestru wpisane" (Ł. Zamojski, *Rejestracja*..., s. 21). Komentowany przepis uległ drobnej zmianie terminologicznej. Na mocy art. 1 ust. 1 nowelizacji z 26.06.2014 r. w miejsce określenia „informatyczny" wprowadzono słowo „teleinformatyczny". Choć w uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej (por. uzasadnienie

rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz o zmianie niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 2094, Sejm RP VII kadencji, https://www.sejm.gov.pl/Sejm7.nsf/druk.xsp?nr=2094) nie wspomniano o tym wprost, wydaje się, że zastąpienie słowa „informatyczny" terminem „teleinformatyczny" stanowi nawiązanie do nomenklatury używanej w Kodeksie postępowania cywilnego, a w szczególności w art. 9 § 1 zdanie trzecie (szerzej w kwestii pojęcia systemu teleinformatycznego w postępowaniu cywilnym por. K. Flaga-Gieruszyńska, *Pojęcie systemu teleinformatycznego w postępowaniu cywilnym*, „Przegląd Prawa Egzekucyjnego" 2017/2). Pojęcie systemu teleinformatycznego w odniesieniu do prowadzonych przez sądy rejestrów zostało użyte także w art. 175da ustawy z 27.07.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2072 ze zm.).

Pojęcie systemu teleinformatycznego zostało dodane do samej ustawy o KRS z dniem 1.07.2021 r. w związku z wprowadzeniem art. 3a ustawy o KRS, zgodnie z którym Minister Sprawiedliwości utrzymuje system teleinformatyczny służący do prowadzenia KRS, umożliwiający zawiązywanie oraz podejmowanie innych czynności w odniesieniu do spółek, których umowa jest zawierana przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w tym systemie, oraz podejmowanie czynności w postępowaniu rejestrowym w odniesieniu do podmiotów podlegających wpisowi do KRS, udzielanie informacji z KRS i udostępnianie akt rejestrowych. Minister Sprawiedliwości zapewnia dostęp do systemu teleinformatycznego w celu dokonywania czynności, o których mowa w tym przepisie, oraz ochronę danych zgromadzonych w systemie przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem, zmianą lub utratą (ust. 1). Minister Sprawiedliwości zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej informację o adresie, pod którym w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych jest dostępny system teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1 (ust. 2). Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych użytkowników systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, w rozumieniu przepisów ustawy z 29.08.1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 922 ze zm.) (ust. 3).

W literaturze oddziela się pojęcie rejestru w znaczeniu wąskim, za jaki uznaje się dane dotyczące podmiotów rejestrowych wprowadzone do systemu informatycznego, od pojęcia rejestru w znaczeniu szerokim, obejmującego także wszelkie dane znajdujące się w aktach rejestrowych niepodlegające wpisowi do systemu informatycznego (por. W. Łukowski, *Pojęcie zgłoszenia sądowi rejestrowemu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością* [w:] *Nowe prawo spółek, wybrane aspekty prawne*, red. J. Kufel, Poznań–Bydgoszcz 2003, s. 204–205). Tylko szersze, całościowe spojrzenie na instytucję rejestru we właściwy sposób oddaje jego cechy, mimo wyraźnego ustawowego zwrotu, że rejestr jest prowadzony w systemie teleinformatycznym, który sugeruje zawężenie pojęcia rejestru jedynie do danych wpisanych do centralnej bazy danych KRS.

Ustawa o KRS to jeden z pierwszych historycznie przykładów krajowego aktu prawnego wprowadzającego regulację tak szeroko opartą na systemie teleinformatycznym. Informatyzacja rejestru ciągnie za sobą wiele konsekwencji. Przeważają przy tym skutki pozytywne takie jak możliwość szybkiego przesłania danych do centralnej bazy i udostępniania ich następnie w skali całego kraju. Istotna jest również łatwość odnotowania zmiany wpisu (wykreślenie stanu nieaktualnego i dokonanie wpisu w to miejsce nowych danych) przy zachowaniu czytelności tych danych (dane wykreślone nie figurują w odpisie aktualnym z rejestru). Z rejestru można uzyskać także informacje o poprzednich już nieaktualnych wpisach.

Elektroniczna forma prowadzenia rejestru łączy jednak ze sobą również negatywne zjawiska, takie jak: ograniczona liczba dopuszczalnych znaków pisarskich możliwych do ujawnienia w danej rubryce rejestru; możliwość pisowni tylko wielkimi literami, co nieraz powoduje modyfikację nazwy podmiotu rejestrowego; możliwość posługiwania się jedynie tymi znakami pisarskimi, jakie wskazuje rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach (szerzej na ten temat m.in. A. Orliński, *Ograniczenia swobody w obieraniu firmy spółki kapitałowej wynikające z regulacji określających treść wpisu do rejestru przedsiębiorców*, „Przegląd Prawa i Administracji”

2004/LXIV). Nadto do istotnych wad związanych z informatyzacją rejestru można zaliczyć zdarzające się w praktyce zawieszenia i przeciążenia systemu komputerowego, które co jakiś czas paraliżują pracę sądów rejestrowych.

2. Ustawa wprowadza po stronie gmin obowiązkowe zadania wykonywane jako zadania zlecone. Obowiązki mają charakter głównie informacyjny (wgląd do aktualnej treści rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności oraz udzielenie informacji o wysokości opłat rejestrowych, sposobie ich uiszczania oraz właściwości miejscowej sądów rejestrowych). Zadanie pomocnicze nałożone na gminy polega na udostępnieniu formularzy rejestrowych dotyczących spółki jawnej. Wydaje się, że to ostatnie zadanie zostało zawężone jedynie do spółek jawnych z uwagi na treść art. 26 § 4 k.s.h., który pozwala na uproszczone przekształcenie umowy spółki cywilnej w spółkę jawną. Wspólnicy spółki cywilnej jako przedsiębiorcy podlegają obowiązkowi ewidencji, która prowadzona jest właśnie przez gminy. Dostarczenie formularzy umożliwiających rejestrację spółki jawnej ułatwi tej grupie przedsiębiorców dokonanie przekształcenia i wpis do KRS.

Dodatkowe argumenty przemawiające za udostępnianiem tylko niektórych formularzy podano w uzasadnieniu do jednej ze zmian ustawy o KRS, gdzie wskazano między innymi, że „Przyjęte rozwiązanie oznacza, że gminy mają zapewnić zainteresowanym dostęp do urzędowych formularzy, a także zapewnić te formularze [...] Zarazem doprecyzowano, że zapewnić należy wyłącznie formularze potrzebne dla wpisywania spółek jawnych. Największa ilość przedsiębiorców to niewątpliwie osoby fizyczne i to dla nich (a także dla najbardziej podstawowego rodzaju spółki jakim będzie spółka jawna) powszechnie dostępne powinny być formularze. Formularze potrzebne innym podmiotom rejestrowym, takim jak np. oddziały zagranicznych przedsiębiorców czy spółki akcyjne nie muszą być dostępne w gminach, gdyż tam potrzebne będą śladowe ich ilości, albo nie będzie w ogóle potrzeby ich udostępniania" (zob. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, Prawa upadłościowego, ustawy o postępowaniu

egzekucyjnym w administracji, ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego oraz ustawy – Prawo działalności gospodarczej, druk sejmowy nr 2241, Sejm RP IV kadencji, https://orka.sejm.gov.pl/Rejestrd.nsf/wgdruku/2241/$file/2241.pdf).

Doprecyzowanie ustawowego nakazu znajduje się w § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 23.06.2021 r. w sprawie określenia wzorów urzędowych formularzy wniosków o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego oraz sposobu i miejsca ich udostępniania (Dz.U. poz. 1173), który wskazuje, że urzędowe formularze o symbolach KRS-Z40, KRS-Z41, KRS-Z42, KRS-Z61, KRS-X2, KRS-WA, KRS-WH, KRS-WK, KRS-ZA, KRS-ZK, KRS-ZS, KRS-ZY, KRS-ZP i KRS-ZR są udostępniane także w gminach.

3. Obecnie bezpośrednio na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy o KRS nie zostało wydane żadne rozporządzenie wykonawcze, a obowiązek udostępnienia formularzy przez gminy został wskazany w treści rozporządzenia wydanego na mocy art. 19 ust. 11 ustawy o KRS. Ustawodawca powinien zatem rozważyć usunięcie art. 2 ust. 3 ustawy o KRS jako zbędnego.

Art. 3. [Podmioty podlegające wpisowi do Rejestru]

Rejestr obejmuje podmioty, na które przepisy ustaw nakładają obowiązek uzyskania wpisu do tego Rejestru.

Rejestracji w KRS podlega zamknięty katalog podmiotów, mimo że art. 3 ustawy o KRS ma charakter przepisu blankietowego, a zawarte w nim odesłanie jest otwarte, nie wymienia bowiem konkretnych ustaw, a jedynie ogólnie odsyła do ustaw zawierających obowiązek rejestracji danego podmiotu w jednym z rejestrów wchodzących w skład KRS. Ustawa o KRS jest skorelowana z aktami prawnymi określającymi ustrój poszczególnych podmiotów rejestrowych w ten sposób, że przewiduje możliwość ujawnienia w rejestrze tylko takich podmiotów, które w swoich ustawach ustrojowych zawierają nakaz wpisu do KRS. Ustawa o KRS i jej przepisy wykonawcze stanowią odbicie przepisów ustrojowych, jed-

nak nie jest to nigdy odbicie „lustrzane", tylko znacznie bardziej rozbudowana i szczegółowa regulacja. Podczas gdy przepisy ustrojowe zawierają zwykle lakoniczne stwierdzenie, że dany podmiot podlega wpisowi do rejestru, to ustawa o KRS zawiera już konkretne przepisy co do treści tego wpisu uzupełnione przez rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach. Wyjątkowa sytuacja dotyczy podmiotów niepodlegających wpisowi na podstawie odpowiednich przepisów ustrojowych, które prowadzą działalność pożytku publicznego i z tego tytułu składają wniosek o wpis do KRS (art. 49a ustawy o KRS).

Ustawodawca co do zasady przewiduje zatem tylko przymus wpisu do rejestru – w tym zakresie podmiot rejestrowy albo osoby taki podmiot zakładające nie mają swobodnej decyzji. Omawiana sytuacja odbiega więc wyraźnie od dawnej koncepcji kupca rejestrowego, którym można było stać się również z własnej woli (por. art. 7 § 1 k.h., który stanowił, kto prowadzi gospodarstwo rolne w większym rozmiarze, może być na swe żądanie wpisany do rejestru handlowego i przez wpis staje się kupcem rejestrowym. Może on w każdym czasie żądać wykreślenia wpisu i przez wykreślenie przestaje być kupcem). Wyjątek, jak wskazano wyżej, dotyczy podmiotów, które podlegają wpisowi do KRS z uwagi na posiadany status organizacji pożytku publicznego, co stanowi przykład fakultatywnego wpisu, wynikającego tylko z woli podmiotu rejestrowego.

Z literalnej treści komentowanej normy wynika, że nakaz ujawnienia określonego podmiotu musi być przewidziany w przepisach rangi ustawowej, a zatem nie byłby wiążący ewentualny obowiązek rejestracji zawarty w aktach prawnych niższego rzędu, na przykład w rozporządzeniach czy zarządzeniach.

Może się wydawać, że art. 3 ustawy o KRS, będący przepisem o charakterze blankietowym, przesądza o tym, że gdy tylko w ustawie szczególnej zawarty jest obowiązek wpisu danego podmiotu do KRS, to ma to wiążące znaczenie. Tak jednak nie jest, KRS stanowi bowiem zbiór trzech

rejestrów prowadzonych w formie teleinformatycznej, a zatem sama ustawa o KRS, a następnie przepisy wykonawcze zawarte w rozporządzeniu w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestrów wchodzących w skład Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowej treści wpisów w tych rejestrach muszą również przewidywać możliwość ujawnienia konkretnego typu podmiotu w rejestrze. Nadto możliwość wpisu do rejestru konkretnego typu podmiotu powstanie dopiero po wprowadzeniu odpowiednich nowych wzorów urzędowych formularzy. Jest to jednak tylko techniczny rodzaj ograniczenia.

Komentowany przepis należy odczytywać łącznie z art. 36 oraz art. 49 ust. 1 ustawy o KRS.

Nakaz ujawnienia w KRS zawierają:
– art. 25^1 § 1 k.s.h. – spółki jawne;
– art. 3 ust. 1 u.e.z.i.g. – europejskie zgrupowania interesów gospodarczych;
– art. 94 k.s.h. – spółki partnerskie;
– art. 109 § 1 k.s.h. – spółki komandytowe;
– art. 134 § 1 k.s.h. – spółki komandytowo-akcyjne;
– art. 163 pkt 5 k.s.h. – spółki z ograniczoną odpowiedzialnością;
– art. 300^{12} § 1 k.s.h. – proste spółki akcyjne;
– art. 306 pkt 4 – spółki akcyjne;
– art. 3 ust. 2 u.e.z.i.g. – spółki europejskie;
– art. 7 pr. spółdz. – spółdzielnie;
– art. 3 ustawy z 22.07.2006 r. o spółdzielni europejskiej (Dz.U. z 2018 r. poz. 2043 ze zm.) – spółdzielnie europejskie;
– art. 14 ustawy z 25.09.1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1317) – przedsiębiorstwa państwowe;
– art. 1 ust. 2 ustawy z 30.04.2010 r. o instytutach badawczych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1383 ze zm.) – instytuty badawcze;
– art. 3 ust. 3 ustawy z 21.02.2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz (Dz.U. z 2020 r. poz. 2098) – instytuty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz;

– art. 105 ust. 1 u.d.u.r. – towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych, towarzystwa reasekuracji wzajemnej;
– art. 50 ustawy o KRS – inne osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą podlegające podstawowemu wpisowi do rejestru stowarzyszeń fundacji i innych organizacji i równoczesnemu wpisowi do rejestru przedsiębiorców;
– art. 17 ustawy z 6.03.2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2021 r. poz. 994 ze zm.) – oddział przedsiębiorcy zagranicznego działającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
– art. 178 ust. 4 u.d.u.r. – główne oddziały zagranicznego zakładu ubezpieczeń, główne oddziały zagranicznego zakładu reasekuracji;
– art. 23 ust. 5 ustawy z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.) – instytucje gospodarki budżetowej;
– art. 8 ust. 1 pr. stow. – stowarzyszenia, a także ich jednostki terenowe mające osobowość prawną;
– art. 22 ust. 1 pr. stow. – związki stowarzyszeń;
– art. 7 ust. 1 u.f. – fundacje;
– art. 50a ust. 2 u.d.l. – samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej;
– art. 18 ust. 1 u.s-z.o.r. – kółka rolnicze;
– art. 25 u.s-z.o.r. – rolnicze zrzeszenia branżowe;
– art. 30 u.s-z.o.r. – związki rolników, kółek i organizacji rolniczych;
– art. 32 u.s-z.o.r. – związki rolniczych zrzeszeń branżowych;
– art. 5 ust. 1 ustawy z 7.04.1989 r. o związkach zawodowych rolników indywidualnych (Dz.U. z 2022 r. poz. 99) – związki zawodowe rolników indywidualnych;
– art. 19 ust. 1 ustawy z 22.03.1989 r. o rzemiośle (Dz.U. z 2020 r. poz. 2159 ze zm.) – cechy rzemieślnicze, izby rzemieślnicze, Związek Rzemiosła Polskiego;
– art. 9 ust. 1 ustawy z 30.05.1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców (Dz.U. Nr 35, poz. 194 ze zm.) – zrzeszenia handlu i usług, zrzeszenia transportu, ogólnokrajowe reprezentacje zrzeszeń handlu i usług, ogólnokrajowe reprezentacje zrzeszeń trans-

portu, inne organizacje przedsiębiorców, o których mowa w powołanej ustawie;
– art. 8 ust. 1 ustawy z 30.05.1989 r. o izbach gospodarczych (Dz.U. z 2019 r. poz. 579) – izby gospodarcze oraz Krajowa Izba Gospodarcza;
– art. 14 ust. 1 ustawy z 23.05.1991 r. o związkach zawodowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 263 ze zm.) – związki zawodowe oraz ich jednostki organizacyjne mające osobowość prawną;
– art. 14 ust. 1 w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych – ogólnokrajowe związki międzybranżowe;
– art. 14 ust. 1 w zw. z art. 15 ust. 1 ustawy z 23.05.1991 r. o związkach zawodowych – ogólnokrajowe zrzeszenia międzybranżowe;
– art. 9 ust. 1 ustawy z 23.05.1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz.U. z 2022 r. poz. 97) – związki pracodawców;
– art. 14 ustawy o organizacjach pracodawców – federacje i konfederacje związków pracodawców;
– art. 8 ust. 1 i art. 22 ust. 1 pr. stow. – związki sportowe (obecnie działające w formie stowarzyszeń lub związków stowarzyszeń);
– art. 12 ust. 1 ustawy z 25.06.2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2020 r. poz. 1133 ze zm.) – polskie związki sportowe.

Należy dodać, że z mocy art. 49a ustawy o KRS do rejestru wpisuje się również organizacje pożytku publicznego (w tym kościelne organizacje pożytku publicznego), jeśli spełniają wymogi określone w art. 20 lub 21 u.d.p.p.w., choćby z żadnego innego przepisu nie wynikał obowiązek ich ujawnienia w KRS.

Art. 3a. [Zadanie utrzymywania systemu teleinformatycznego]

1. Minister Sprawiedliwości utrzymuje system teleinformatyczny służący do prowadzenia Rejestru, umożliwiający zawiązywanie oraz podejmowanie innych czynności w odniesieniu do spółek, których umowa jest zawierana przy wykorzystaniu wzorca umowy udostępnionego w tym systemie, oraz podejmowanie czynności w postępowaniu rejestrowym w odniesieniu do podmiotów podlegających wpisowi do

Rejestru, udzielanie informacji z Rejestru i udostępnianie akt rejestrowych. Minister Sprawiedliwości zapewnia dostęp do systemu teleinformatycznego w celu dokonywania czynności, o których mowa w tym przepisie, oraz ochronę danych zgromadzonych w systemie przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem, zmianą lub utratą.
2. Minister Sprawiedliwości zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej informację o adresie, pod którym w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych jest dostępny system teleinformatyczny, o którym mowa w ust. 1.
3. Minister Sprawiedliwości jest administratorem danych użytkowników systemu teleinformatycznego, o którym mowa w ust. 1, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922 oraz z 2018 r. poz. 138).

Na mocy komentowanego przepisu, obowiązującego od 1.07.2021 r., na Ministrze Sprawiedliwości spoczywa ciężar utrzymywania infrastruktury technicznej tworzącej i obsługującej system teleinformatyczny, na którym oparty jest KRS. Komentowany przepis używa określenia „system teleinformatyczny" w liczbie pojedynczej, a następnie w przepisie zamieszczone jest dookreślenie funkcji tego systemu, jednak w chwili obecnej można mówić o kilku różnych odrębnych systemach teleinformatycznych. Po pierwsze jest to centralna baza danych KRS, w której zapisywane są wszelkie podlegające wpisowi dane podmiotów rejestrowych. Po drugie chodzi także o system umożliwiający rejestrację spółek opartych na ustanowionych w przepisach wykonawczych przez ustawodawcę wzorcach umów oraz dokonywanie dalszych czynności opartych na wzorcach w tych spółkach, określany roboczym mianem S24. Po trzecie chodzi o system teleinformatyczny umożliwiający elektroniczne zgłoszenia w zakresie podmiotów podlegających wpisowi do rejestru przedsiębiorców, dostępny jako jedna z zakładek w PRS. Wątpliwości może budzić to, czy komentowanym przepisem jest objęty system teleinformatyczny obsługujący repozytorium dokumentów finansowych, za pomocą którego zgłaszane są roczne sprawozdania finansowe podmiotów rejestrowych. Jest to bowiem system niezależny od sądu rejestro-

wego i czynności w nim wykonywane nie zostały wprost wymienione w komentowanym przepisie. Zadaniem Ministra Sprawiedliwości jest również zapewnienie odpowiedniej ochrony danych zgromadzonych w systemie przed nieuprawnionym dostępem, przetwarzaniem, zmianą lub utratą. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, w której niektóre dane zgromadzone w rejestrze mają postać wyłącznie elektroniczną, jak jest częściowo od 1.07.2021 r.

Minister Sprawiedliwości zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej informację o adresie, pod którym w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych jest dostępny system teleinformatyczny. Kwestia dostępności danych o adresie dotyczy systemu S24 oraz systemu przeznaczonego do składania elektronicznych wniosków niemających oparcia na wzorcowych czynnościach przez PRS.

Art. 4. [Centralna Informacja Rejestru]

1. Minister Sprawiedliwości utworzy Centralną Informację Krajowego Rejestru Sądowego, zwaną dalej „Centralną Informacją", z oddziałami przy sądach rejestrowych.

2. Zadaniem Centralnej Informacji jest:

1) **prowadzenie zbioru informacji Rejestru oraz elektronicznego katalogu dokumentów spółek, zwanego dalej „katalogiem";**
2) **udzielanie informacji z Rejestru oraz przechowywanie i udostępnianie kopii dokumentów z katalogu;**
3) **utworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru i katalogu w systemie teleinformatycznym;**
4) **utworzenie i eksploatacja połączeń Rejestru z systemem integracji rejestrów.**

3. Centralna Informacja wydaje odpisy, wyciągi i zaświadczenia oraz udziela informacji z Rejestru, które mają moc dokumentów urzędowych, jeżeli zostały wydane w postaci papierowej lub elektronicznej.

3a. Centralna Informacja wydaje z katalogu, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dokumenty złożone w postaci elektro-

nicznej albo kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej poświadczone za zgodność z dokumentami znajdującymi się w aktach rejestrowych podmiotu.

4. Centralna Informacja pobiera opłaty za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów lub zaświadczeń z Rejestru oraz za udostępnianie z katalogu dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej. Opłaty te stanowią dochód budżetu państwa.

4a. Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru oraz listę dokumentów zawartych w katalogu.

4aa. Pobrane samodzielnie wydruki komputerowe aktualnych i pełnych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację, o których mowa w ust. 3.

4b. Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, listę podmiotów, wobec których w dziale 6 rejestru przedsiębiorców wpisano informację o ogłoszeniu upadłości albo o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego. Lista zawiera następujące dane:

1) **nazwę lub firmę;**
2) **numer podmiotu w Rejestrze;**
3) **NIP;**
4) **siedzibę przedsiębiorcy;**
5) **datę wydania orzeczenia o ogłoszeniu upadłości albo o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;**
6) **sygnaturę sprawy i określenie sądu, który ogłosił upadłość albo wydał postanowienie o otwarciu postępowania restrukturyzacyjnego;**
7) **datę oraz sposób ukończenia postępowania upadłościowego albo postępowania restrukturyzacyjnego.**

5–7. (*uchylone*)

1. Centralna Informacja Krajowego Rejestru Sądowego jest instytucją działającą przy sądach rejestrowych, jednak organizacyjnie podlega bezpośrednio pod Ministerstwo Sprawiedliwości – stanowi komórkę organizacyjną Ministerstwa Sprawiedliwości. Szczegółowe kwestie dotyczące organizacji i sposobu jej działania reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 9.03.2018 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Rejestru, wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, udostępniania dokumentów z repozytorium dokumentów finansowych, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru.

2. Do zadań Centralnej Informacji należy:
1) prowadzenie elektronicznego katalogu dokumentów spółek,
2) udzielanie informacji zawartych w rejestrze w formie wpisów,
3) przechowywanie i udostępnianie dokumentów z elektronicznego katalogu dokumentów spółek,
4) utworzenie i eksploatacja łączy informatycznych.

Na mocy nowelizacji z 2006 r. jako jedno z zadań Centralnej Informacji ustanowiono prowadzenie elektronicznego katalogu dokumentów spółek, co stanowiło konsekwencję implementacji w polskim prawie nakazu wprowadzonego przez dyrektywę 68/151/EWG, którą początkowo zastąpiła dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 16.09.2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich, a obecnie zastępuje dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1132 z 14.06.2017 r. w sprawie niektórych aspektów prawa spółek.

3. Centralna Informacja wydaje odpisy, wyciągi i zaświadczenia oraz udziela informacji z KRS, które mają moc dokumentów urzędowych, jeżeli zostały wydane w postaci papierowej lub elektronicznej. S. Kotecka zauważa, że w treści art. 4 ust. 3 ustawy o KRS zostały zrealizowane po-

stulaty dotyczące odstąpienia od dyskryminacji danych pochodzących od Centralnej Informacji z powodu technologii, w jakiej zostały ujawnione i zrównania mocy dowodowej informacji (w znaczeniu szerokim) wydanych w postaci papierowej i elektronicznej, jednak ustawodawca nadal nie potrafi zrealizować zasady neutralności technologicznej regulacji prawnej, dzieląc informacje na zapisane na nośniku papierowym oraz elektronicznym. Skoro Centralnej Informacji przyznano tylko dwie możliwości udostępniania odpisów, wyciągów, zaświadczeń i informacji – drogą tradycyjną oraz elektroniczną – wystarczyłoby je wskazać oraz odnieść moc dowodową do tych informacji, bez różnicowania sposobu ich sporządzenia (por. S. Kotecka, *Moc dowodowa danych udostępnianych na odległość przez centralną informację Krajowego Rejestru Sądowego*, „Kwartalnik Prawa Publicznego" 2012/2, s. 103).

Odpisy z rejestru mogą być aktualne (wówczas dokument zawiera wskazanie ostatniego ujawnionego w rejestrze stanu) bądź pełne (wówczas dokument zawiera wykaz danych od daty pierwszego wpisu w rejestrze do daty wydania odpisu łącznie z danymi już wykreślonymi z wyjątkiem wpisów niepodlegających ujawnieniu). Przepisy nie przewidują wydawania innego rodzaju odpisów. Trafnie zatem wskazano w orzecznictwie, że „Skoro przepisy art. 4 ust. 1–4b ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym [...], jak również § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz szczegółowych zasad udzielania informacji z Rejestru i udostępniania kopii dokumentów z katalogu (Dz.U. Nr 247, poz. 1811 ze zm.) przewidują wydanie z Rejestru tylko odpisów pełnych lub aktualnych, to sąd administracyjny wzywając pełnomocnika strony o przedłożenie dokumentu, z którego wynikałoby upoważnienie osób udzielających pełnomocnictwa do reprezentacji spółki w dacie jego udzielenia, nie może nałożyć na niego obowiązku nie przewidzianego tymi przepisami" (postanowienie NSA z 29.09.2010 r., II FSK 1479/10, LEX nr 654110). Wskazane orzeczenie pozostaje aktualne mimo zmiany aktu wykonawczego na rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 9.03.2018 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Są-

dowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Rejestru, wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, udostępniania dokumentów z repozytorium dokumentów finansowych, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru, którego § 6 nadal przewiduje wydawanie dwóch rodzajów odpisów – pełnego i aktualnego.

W kontekście rodzaju wydawanych odpisów i ich zastosowania w praktyce należy nadmienić, że często pojawiającym się w praktyce błędem jest próba wykazania umocowania do działania w postępowaniu za pomocą odpisu aktualnego w sytuacji, w której data udzielenia pełnomocnictwa jest dużo wcześniejsza bądź też dużo późniejsza niż data wydania odpisu aktualnego, chociaż co do zasady przepisy prawa nie przewidują okresu „ważności" odpisu z KRS. Najważniejsze jest w tym przypadku to, kiedy nastąpiła ostatnia zmiana wpisu w rejestrze – jeśli zdarzyło się to po dniu udzielenia pełnomocnictwa, to przedłożony dokument w zasadzie nie wykazuje należycie umocowania. Dzieje się tak dlatego, że w odpisie aktualnym zaznaczona jest data ostatniej zmiany i sygnatura akt, jednak nie jest określone, jakie dane zostały wpisane/wykreślone w tym postępowaniu, co nie wyklucza wpisu zmiany danych osób reprezentujących podmiot rejestrowy (jasne jest przy tym, że w przypadku wpisu danych osób reprezentujących podmiot rejestrowy chodzi o wpis o charakterze deklaratoryjnym). W orzecznictwie dostrzegalne jest jednak nieco złagodzone podejście do wyżej wymienionej kwestii. W uchwale z 8.11.2007 r., III CZP 92/07 (OSNC 2008/11, poz. 126 z glosą R. Uliasza, LEX 2008), Sąd Najwyższy wskazał, że do wykazania, iż osoby działające jako organ osoby prawnej są uprawnione do udzielenia pełnomocnictwa procesowego, nie jest konieczne, aby aktualny bądź zupełny odpis z KRS był sporządzony według stanu na dzień wystawienia dokumentu pełnomocnictwa procesowego. W uzasadnieniu uchwały stwierdzono, że pojawiający się niekiedy w orzecznictwie sądów powszechnych pogląd, iż właściwym dokumentem do wykazania, że organ osoby prawnej jest umocowany do udzielenia pełnomocnictwa procesowego, jest odpis z KRS aktualny w dniu udzielenia pełnomocnictwa, nie ma umocowania w obowiązujących przepisach. Nie ma przepisów,

które określałyby, jak długo odpis z rejestru zachowuje „ważność". W praktyce obrotu gospodarczego przyjmowany jest niekiedy okres trzech miesięcy. Jak podkreśla jednak doktryna, zasada trzech miesięcy nie wynika z przepisów i funkcjonuje raczej jako zwyczaj handlowy. Z kolei w uzasadnieniu postanowienia z 2.06.2010 r., I PZ 12/10 (LEX nr 1539955), Sąd Najwyższy nadmienił, że w sytuacji, w której okres pomiędzy datą sporządzenia dokumentu pełnomocnictwa a datą dotycząca stanu rejestru, według którego został wydany odpis, jest nadmiernie długi albo w okolicznościach sprawy powstaną wątpliwości co do aktualności wynikających z odpisu danych w chwili sporządzania dokumentu pełnomocnictwa, wchodzi w grę podjęcie czynności sprawdzających. Najpewniejszym sposobem weryfikacji jest zażądanie przedstawienia przez pełnomocnika odpisu zupełnego, wydanego według stanu rejestru po dniu sporządzenia dokumentu pełnomocnictwa.

W postanowieniu z 18.11.2015 r., I ACz 2010/15 (LEX nr 1960702), Sąd Apelacyjny w Krakowie oddalił zażalenie na zarządzenie o zwrocie wniosku o udzielenie pomocy prawnej z urzędu, wskazując między innymi w uzasadnieniu, że „Posłużenie się przez sąd pierwszej instancji w wezwaniu określeniem »złożenie aktualnego pełnego odpisu z KRS« nie prowadzi, inaczej niż podnosi żalący, do wątpliwości interpretacyjnych co do zakresu żądania wskazanego w wezwaniu. Z treści zażalenia wnioskodawcy wynika, że w sposób właściwy odczytuje on treść art. 5 i 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2006 r., bowiem jak podaje w odpowiedzi na wezwanie o przedłożenie aktualnego odpisu pełnego z KRS mógł przedłożyć odpis z rejestru pełny lub aktualny. Chcąc zatem uczynić zadość skierowanemu do niego wezwaniu winien był przedłożyć odpis pełny z KRS z danym odzwierciedlającymi stan faktyczny na dzień wezwania. Mógł również przedstawić odpis aktualny przyjmując, iż właśnie o taki odpis został wezwany. Nieprzedłożenie przez niego w zakreślonym terminie, ani w terminie późniejszym, żadnego odpisu z KRS spółki [...] w upadłości likwidacyjnej skutkowało prawidłowym zwrotem złożonego przez niego wniosku o pomoc prawną".

Wyciąg z rejestru zawiera aktualną treść wpisów dotyczącą podmiotu wpisanego do rejestru pod określonym numerem KRS, obejmującą wskazane przez wnioskodawcę działy rejestru (§ 8 rozp. o CIKRS). Centralna Informacja wydaje zaświadczenia, że dany podmiot jest wpisany do rejestru pod określonym numerem bądź nie jest wpisany do rejestru, a także o wykreśleniu danego podmiotu z rejestru, jak również o posiadaniu przez podmiot statusu organizacji pożytku publicznego (§ 9 rozp. o CIKRS).

4. Za udzielanie przez Centralną Informację informacji związanych z treścią wpisów w rejestrze na wniosek pobierane są opłaty w kwotach wynikających z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14.03.2018 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Krajowego Rejestru Sądowego oraz za udostępnianie dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej z elektronicznego katalogu dokumentów spółek (Dz.U. poz. 547).

Obecnie opłaty pobierane są w następujących wysokościach:
- za informację z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej wydaną na wniosek o udzielenie informacji – 5 zł;
- za odpis pełny z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz rejestru dłużników niewypłacalnych, wydany na wniosek o wydanie odpisu pełnego – 60 zł;
- za odpis aktualny z rejestru przedsiębiorców, z rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz z rejestru dłużników niewypłacalnych, wydany na wniosek o wydanie odpisu aktualnego – 30 zł;
- za wyciąg z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej, wydany na wniosek o wydanie wyciągu dotyczący działu 1 – 10 zł, a za każdy następny dział – 5 zł;

– za zaświadczenie z rejestru przedsiębiorców, rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz z rejestru dłużników niewypłacalnych, wydane na wniosek o wydanie zaświadczenia – 15 zł;
– za kopię dokumentu z EKDS wydaną na wniosek o udostępnienie kopii dokumentu – 50 zł.

Na podstawie § 205 r.u.s.p., w przypadku gdy w toku postępowania przed sądem rejestrowym zachodzi konieczność ustalenia danych podmiotu, którego dotyczy rozpoznawana sprawa oraz danych podmiotu innego niż podmiot, którego dotyczy rozpoznawana sprawa, a mających wpływ na jej rozstrzygnięcie, zawartych w centralnej bazie danych KRS, ksiąg wieczystych oraz rejestru zastawów, sąd rejestrowy uzyskuje informację z systemu teleinformatycznego Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych oraz centralnej informacji o zastawach rejestrowych i zamieszcza ją w aktach rejestrowych. Informację taką orzecznik lub pracownik wydziału uzyskuje z systemu teleinformatycznego Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych oraz centralnej informacji o zastawach rejestrowych w sposób bezpośredni poprzez autoryzowany dostęp do tego systemu lub za pośrednictwem funkcjonującego przy tym sądzie Oddziału Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, ekspozytury Centralnej Informacji Ksiąg Wieczystych lub ekspozytury centralnej informacji o zastawach rejestrowych.

Centralna Informacja udostępnia z katalogu, w formie elektronicznej, poświadczone kopie dokumentów wymienionych w art. 8a i 47a ustawy o KRS. Wniosek o udostępnienie kopii dokumentu składa się w postaci elektronicznej do centrali Centralnej Informacji, na formularzu udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości. We wniosku należy podać numer KRS, pod którym podmiot jest wpisany do rejestru, firmę podmiotu oraz wskazać rodzaj dokumentu, datę jego sporządzenia lub okresu, którego dotyczy sprawozdanie finansowe albo inny dokument sprawozdawczy, a także język, w którym zostały one sporządzone (§ 16 i 17 rozp. o CIKRS). Kopia dokumentu opatrzona jest

kwalifikowanym podpisem elektronicznym uprawnionego pracownika sądu rejestrowego, w którego aktach rejestrowych przechowywany jest dany dokument. Podpis ten stanowi zapewnienie zgodności kopii dokumentu z treścią dokumentu (§ 18 rozp. o CIKRS).

W ten sposób ustawodawca oddzielił zadania rejestracyjne, które powierzył sądom rejestrowym, od czynności informacyjnych, za które odpowiada Centralna Informacja.

Należy dodać, że z mocy § 197 ust. 1 r.u.s.p. do obowiązków przewodniczącego wydziału w sądzie, przy którym utworzono Oddział Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego lub ekspozyturę centralnej informacji o zastawach rejestrowych, należy też nadzór nad organizacją pracy tych jednostek.

5. Zgodnie z art. 4 ust. 4a ustawy o KRS, Centralna Informacja udostępnia bezpłatnie, w ogólnodostępnych sieciach teleinformatycznych, aktualne i pełne informacje o podmiotach wpisanych do KRS oraz listę dokumentów zawartych w katalogu. Przez dodanie ust. 4a zadania Centralnej Informacji zostały rozszerzone o bezpłatne udostępnianie podstawowych informacji o wszystkich podmiotach wpisanych do KRS, z wyjątkiem osób wpisywanych do rejestru dłużników niewypłacalnych. Na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości pod adresem https://ekrs.ms.gov.pl/web/wyszukiwarka-krs/strona-glowna/index.html dostępne są podstawowe dane (m.in.: firma, siedziba, adres i numer KRS), pozwalające na identyfikację przedsiębiorcy wpisanego do KRS oraz podmiotów wpisanych do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, w tym również organizacji i podmiotów, które uzyskały status organizacji pożytku publicznego zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jak wskazano w uzasadnieniu do zmiany ustawy „W wielu przypadkach dostęp do podstawowych informacji o podmiotach zaspokoi potrzeby zainteresowanych osób albo ułatwi dalsze wyszukiwanie informacji o podmiotach w Krajowym Rejestrze Sądowym" (zob. uzasadnienie rządo-

wego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw, druk sejmowy nr 808, Sejm RP V kadencji, www.sejm.gov.pl). Pierwotnie przepis ten miał nieco inną treść. W obecnym stanie prawnym na tej samej platformie dostępna jest wstępna – ogólna informacja o podmiocie rejestrowym, jak i możliwość uzyskania elektronicznego dostępu do danych odpowiadających odpisowi aktualnemu i odpisowi pełnemu. Ustawa o KRS nie określa mocy prawnej, jaka przysługuje informacjom ogólnym (podstawowym) udostępnionym przez Centralną Informację za pomocą ogólnodostępnych sieci teleinformatycznych. Jak trafnie wskazuje się w piśmiennictwie, należy zatem przyjąć, że dane ujawniane przez Centralną Informację w takich sieciach mają jedynie walor informacyjny, są zatem innym środkiem dowodowym (por. S. Kotecka, *Moc*..., s. 106).

6. *Ratio legis* wprowadzenia komentowanego przepisu stanowiło umożliwienie szybkiego i bezpłatnego wglądu w wykaz informacji o podmiotach, wobec których ogłoszono upadłość. Powyższy wykaz ma ułatwić dostęp do wskazanych informacji bez konieczności uzyskiwania odpisów z Centralnej Informacji poszczególnych przedsiębiorców przez osoby zainteresowane. Jak wskazano w uzasadnieniu projektu zmian, „Przeszukiwanie danych o upadłości w wykazie podmiotów wpisanych do rejestru KRS, sporządzonym na podstawie art. 4 ust. 4a ustawy o KRS, byłoby bardzo trudne, z uwagi na to, iż zawiera on obecnie ponad 250 tysięcy podmiotów. Liczba podmiotów, wobec których aktualnie toczy się postępowanie upadłościowe, o których informacja jest wpisana do KRS, wynosi około 3,5 tysiąca. Należy podkreślić, iż lista zawierać będzie tylko przedsiębiorców wpisanych do KRS [...]. Proponowana zmiana zwiększy jawność życia gospodarczego poprzez zwiększenie dostępności do informacji o sytuacji finansowej przedsiębiorców i powinna wpłynąć pozytywnie na pewność obrotu gospodarczego, gdyż poszerzony i ułatwiony dostęp w znaczący sposób ułatwi przedsiębiorcom zbieranie informacji o ich kontrahentach i jednocześnie znacząco przyspieszy ten proces, co w sposób bezpośredni przekłada się na zwiększenie pewności obrotu gospodarczego" (uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz niektórych

innych ustaw, druk sejmowy nr 1204, Sejm RP VI kadencji, https://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/wgdruku/1204).

Na mocy art. 1 pkt 1 lit. c ustawy z 13.05.2011 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U. Nr 144, poz. 851) do art. 4 ustawy o KRS został dodany ust. 4aa. Według pierwotnej wersji tego przepisu pobrane samodzielnie wydruki komputerowe aktualnych informacji o podmiotach wpisanych do KRS miały moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację, o których mowa w ust. 3, jeżeli posiadały cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w KRS. Powyższy przepis znajduje częste zastosowanie w praktyce, dlatego warto mu poświęcić więcej uwagi. W uzasadnieniu projektu ustawy nowelizującej wskazano, że „W dodawanym art. 4 ust. 4aa ustawy przewidziano, że pobrane samodzielnie wydruki komputerowe aktualnych informacji o podmiotach wpisanych do rejestru będą miały moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację w postaci papierowej lub elektronicznej (art. 4 ust. 3a ustawy), jeżeli będą posiadały cechy umożliwiające ich weryfikację z danymi zawartymi w rejestrze. W przypadku samodzielnego pobrania wydruków kopii dokumentów znajdujących się w katalogu dokumentów spółek, cechy umożliwiające ich weryfikację zastąpią poświadczenie za zgodność z dokumentami znajdującymi się w aktach rejestrowych, o których mowa w art. 4 ust. 3a, co oznacza, że w tym przypadku samodzielnie sporządzony wydruk nie będzie miał mocy zrównanej z dokumentem urzędowym, a będzie jedynie poświadczoną kopią (tak jak w przypadku przewidzianym w art. 4 ust. 3a ustawy). Powyższe rozwiązanie zapewnia jednakową rangę samodzielnie wygenerowanych wydruków z dokumentami o takiej samej treści, wydanymi bezpośrednio przez Centralną Informację w postaci papierowej i elektronicznej, zarówno w przypadku dokumentów, które mają moc dokumentów urzędowych, jak i kopii dokumentów, które są poświadczane za zgodność z dokumentami znajdującymi się w aktach rejestrowych podmiotu" (por. uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, druk sejmowy nr 3657, Sejm RP VI kadencji, https://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/wgdruku/3657).

Początkowo ustawodawca przewidział możliwość samodzielnego wygenerowania jedynie dokumentu odpowiadającego informacji aktualnej z KRS, jednak na podstawie art. 1 pkt 3 lit. b nowelizacji z 2018 r., umożliwiono też pobieranie informacji odpowiadającej odpisowi pełnemu z KRS.

Obecnie, zgodnie z komentowanym przepisem, samodzielnie pobrane wydruki komputerowe aktualnych i pełnych informacji o podmiotach wpisanych do rejestru mają moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację, o których mowa w art. 4 ust. 3 ustawy o KRS. Oznacza to, że wydruki nie stanowią co prawda wprost dokumentów urzędowych, ale mają moc – chodzi w tym przypadku o moc dowodową – zrównaną z dokumentami urzędowymi. W tym kontekście Sąd Okręgowy w Gdańsku w postanowieniu z 19.11.2013 r., III Cz 300/13 (niepubl.), z pewnym uproszczeniem wskazał, że wydruk komputerowy informacji odpowiadającej aktualnemu odpisowi z rejestru jest uznawany za dokument urzędowy. Omawiany przepis należy jednak odczytywać łącznie z art. 244 § 1 k.p.c., zgodnie z którym dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Na podstawie art. 252 k.p.c. strona, która zaprzecza prawdziwości dokumentu urzędowego albo twierdzi, że zawarte w nim oświadczenia organu, od którego dokument ten pochodzi, są niezgodne z prawdą, powinna okoliczności te udowodnić. Przepisy ustanawiają zatem możliwe do obalenia domniemanie prawdziwości treści dokumentu urzędowego, co w istocie oznacza przerzucenie ciężaru dowodowego. W orzecznictwie wskazuje się, że dokument urzędowy korzysta z domniemania zgodności z prawdą treści oświadczeń w nim zawartych (por. m.in. wyrok SN z 7.12.1999 r., I CKN 281/98, LEX nr 1231349), jednakże o tym, co jest objęte domniemaniem, przesądza zakres uprawnienia organu sporządzającego i charakter dokumentu oraz zawartych w tym dokumencie danych (por. wyrok SN z 4.03.2010 r., I CSK 456/09, LEX nr 688855). Na kanwie komentowanego przepisu w orzecznictwie stwierdzono, że żądanie od spółki kapitałowej wnoszącej skargę do sądu

administracyjnego dodatkowego potwierdzenia informacji zawartych w wydruku komputerowym z KRS jest nieuzasadnione i nieracjonalne z punktu widzenia ekonomiki procesowej (por. postanowienie NSA z 26.02.2016 r., I FSK 2117/15, LEX nr 2000285). Podstawowe znaczenie ma ustalenie, czy pobrany samodzielnie wydruk posiada wskazane w przepisie cechy weryfikacyjne. Akcentuje się to również w judykaturze (por. postanowienie SO w Gdańsku z 19.11.2013 r., III Cz 900/13, „Kwartalnik Sądowy Apelacji Gdańskiej" 2014/2, s. 169). Komentowany przepis jest bardzo często stosowany w ramach szerokiej gamy spraw cywilnych, w których występują podmioty rejestrowe. W orzecznictwie sądów powszechnych wskazuje się między innymi, że dołączony do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności z zaznaczeniem przejścia uprawnień bądź obowiązków w trybie art. 788 § 1 k.p.c. dokument w postaci sporządzonego na podstawie art. 4 ust. 4aa ustawy o KRS wydruku komputerowego, zawierający informacje odpowiadające odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców, z którego wynika, że doszło do połączenia spółek w trybie art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h., ma moc zrównaną z mocą dokumentu urzędowego i jest wystarczający do wykazania przejścia uprawnienia powstałego po powstaniu tytułu egzekucyjnego na wnioskodawcę (por. postanowienie SO w Świdnicy z 20.05.2013 r., II Cz 355/13, LEX nr 1860983; postanowienie SO w Bydgoszczy z 25.09.2015 r., II Cz 587/15, LEX nr 2192093; postanowienie SA w Katowicach z 13.03.2013 r., V ACz 205/13, LEX nr 1293123).

Zgodnie z § 10 ust. 2 rozp. o CIKRS pobrany samodzielnie wydruk komputerowy powinien posiadać następujące cechy:

1) informację, że został samodzielnie wydrukowany w trybie art. 4 ust. 4aa ustawy o KRS;
2) adres strony internetowej, na której zamieszczone są informacje o podmiotach wpisanych do rejestru;
3) informację o dacie, godzinie, minucie i sekundzie, w której nastąpiło pobranie danych z Centralnej Informacji;
4) oznaczenie danych Centralnej Informacji;
5) wskazanie, ile stron liczy pobrany wydruk, oraz oznaczenie numeru każdej strony;

6) nazwę wydruku ze wskazaniem, czy informacja odpowiada aktualnemu czy pełnemu odpisowi ze wskazaniem rejestru, z którego zostały pobrane dane;
7) klauzulę, że zgodnie z art. 4 ust. 4aa ustawy o KRS wydruk informacji posiada moc zrównaną z mocą dokumentów wydawanych przez Centralną Informację bez zaopatrywania go w pieczęć urzędową i podpis upoważnionego pracownika.

Omawiając komentowaną regulację, należy zauważyć, że w większości krajów europejskich prowadzących rejestry podobne do KRS uzyskanie posiadającej walory prawne informacji co do danych poszczególnych podmiotów rejestrowych jest zwykle odpłatne. Rodzime rozwiązanie stanowi swoisty ewenement, polegający na tym, że państwo zapewnia system teleinformatyczny i jego obsługę, a użytkownik może nieodpłatnie pozyskać plik z danymi wybranego przez siebie podmiotu rejestrowego i wykorzystać go w dowolnym postępowaniu sądowym bądź, szerzej patrząc, w ogóle w obrocie gospodarczym.

Wszystkie informacje wskazane w art. 4 ust. 4b pkt 1–7 ustawy o KRS stanowią powtórzenie, zdublowanie danych wpisanych do rejestru, istotne znaczenie ma fakt zebrania tych informacji w jednym powszechnie i bezpłatnie dostępnym miejscu. Wprowadzenie omawianego rozwiązania rozszerza zasadę jawności informacji wpisanych do rejestru (ale nie samego wpisu w rejestrze – bo to nie wpis podlega ujawnieniu na liście). Należy podkreślić, że dane uwidocznione na liście nie będą korzystały z domniemań właściwych dla samego wpisu w rejestrze, choć w zamierzeniu ustawodawcy mają one stanowić wierne odzwierciedlenie wpisów widniejących w dziale 6 rejestru przedsiębiorców. Poprzednio dane dotyczące upadłości przedsiębiorcy były powszechnie dostępne na takich samych zasadach jak pozostała część wpisu w rejestrze przedsiębiorców, jednak nie były wyodrębnione strukturalnie i mogły być przez to mniej czytelne.

Art. 4a. [Zadania Centralnej Informacji związane z obsługą systemu BRIS]

Za pośrednictwem systemu integracji rejestrów Centralna Informacja:

1) **udostępnia bezpłatnie – w przypadku spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych, spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – aktualne informacje albo informację o wykreśleniu tych podmiotów z Rejestru oraz listę dokumentów, o których mowa w art. 4 ust. 4a;**
2) **wydaje kopie dokumentów złożonych w postaci papierowej oraz dokumenty złożone w postaci elektronicznej, o których mowa w art. 4 ust. 3a;**
3) **przekazuje do właściwych rejestrów informacje o otwarciu likwidacji, zakończeniu likwidacji, ogłoszeniu upadłości, zakończeniu postępowania upadłościowego oraz o wykreśleniu spółek, o których mowa w pkt 1;**
4) **przekazuje do właściwych rejestrów informacje o połączeniu transgranicznym.**

Komentowany przepis został dodany z 15.03.2018 r. na mocy art. 1 pkt 4 nowelizacji z 2018 r. Odnośnie do potrzeby i celu wprowadzenia omawianej normy por. szerzej komentarz do art. 1 ust. 3 ustawy o KRS.

Przedmiotowy zakres informacji, zgodnie z wymogami wynikającymi z dyrektyw unijnych, został zawężony do wymienionych wprost w tym przepisie informacji dotyczących wyraźnie ujętych w przepisie rodzajów podmiotów rejestrowych, tj. spółek z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek akcyjnych, spółek komandytowo-akcyjnych, spółek europejskich oraz oddziałów przedsiębiorców zagranicznych działających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wprowadzony przepis stanowi implementację art. 18 ust. 1 dyrektywy 2017/1132, na mocy którego elektroniczne kopie dokumentów i informacji, o których mowa w art. 14 dyrektywy 2017/1132, są również publicznie udostępniane za pośrednictwem systemu integracji rejestrów. Państwa członkowskie mogą również udostępniać dokumenty i informacje, o których mowa w art. 14 dyrektywy 2017/1132, w odniesieniu do form spółek innych niż wymienione w załączniku II. Państwa członkowskie zapewniają, aby dokumenty i informacje, o których mowa w art. 14, były dostępne za pośrednictwem systemu integracji rejestrów z użyciem komunikatów w standardowym formacie i w formie elektronicznej. Państwa członkowskie zapewniają także, aby przestrzegane były minimalne standardy bezpieczeństwa przekazywania danych (art. 18 ust. 2 dyrektywy 2017/1132).

Art. 4b. [Ponowne wykorzystywanie danych i informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru]

1. Dane i informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru są przekazywane w celu ponownego wykorzystywania, z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz. U. poz. 1641), jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.
2. Centralna Informacja przekazuje, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dane i informacje o podmiotach wpisanych do Rejestru w celu ponownego wykorzystywania na wniosek złożony w postaci elektronicznej opatrzony kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym. Dane zgromadzone w Rejestrze udostępnia się w celu ponownego wykorzystywania także za pośrednictwem interfejsu programistycznego aplikacji (API).

Artykuł 4b ustawy o KRS został dodany z dniem 8.12.2021 r. na mocy art. 49 ustawy z 11.08.2021 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz.U. poz. 1641). Celem komentowanego przepisu było zamieszczenie w ustawie o KRS wyraźnej

regulacji dotyczącej udostępniania i przekazywania do ponownego wykorzystywania danych zgromadzanych w KRS z odesłaniem do treści ustawy o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego, tak by nie było co do tej kwestii żadnych wątpliwości. Z kolei ustawa o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego stanowi wykonanie obowiązku implementacji treści dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1024 z 20.06.2019 r. w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego (Dz.Urz. UE L 172, s. 56).

Artykuł 4b ust. 2 ustawy o KRS reguluje formę przekazywania przez Centralną Informację danych i informacji o podmiotach, nawiązując do honorowanych trzech rodzajów podpisów elektronicznych. Przepis ten przewiduje również możliwość udostępnienia danych z KRS za pomocą narzędzia teleinformatycznego API (*application programming interface* – interfejs programowania aplikacji), ułatwiającego komunikację elektroniczną, tj. łączność i kompatybilność różnych aplikacji między sobą.

Art. 5. [Zwolnienie z opłat]

Skarb Państwa oraz instytucje państwowe, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej, nie ponoszą opłat, o których mowa w art. 4 ust. 4.

Zwolnieniu z opłat uiszczanych za odpisy, wypisy, kopie dokumentów z katalogu oraz informacje uzyskiwane z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego podlega Skarb Państwa oraz instytucje państwowe, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej.

W piśmiennictwie wyrażono wątpliwości co do zakresu zwolnienia zawartego w komentowanym przepisie. Jak wskazuje A. Michnik, w polskim systemie prawnym brak bowiem normatywnej definicji tego poję-

cia o uniwersalnym zastosowaniu. Definicja instytucji państwowej nie została również wprowadzona specjalnie na użytek przepisów ustawy o KRS. W doktrynie do instytucji państwowych zaliczane są najczęściej organy kontroli państwowej, sądy, kolegia do spraw wykroczeń, urzędy. Na tle prawa karnego, które również posługuje się tym pojęciem, chociaż go nie definiuje, został wyrażony pogląd, zgodnie z którym do instytucji państwowych należy zaliczyć także podmioty prawne i jednostki organizacyjne powołane przez organy państwowe dla celów użyteczności publicznej. Pewne jest, że do instytucji państwowych, o których mowa w art. 5 ustawy o KRS, w żadnym wypadku nie można zaliczyć instytucji samorządowych. Przepis ten wyraźnie posługuje się bowiem wyłącznie terminem „państwowe", a nie „publiczne" (por. A. Michnik, *Ustawa*..., s. 47). L. Ciulkin wskazuje, że przedmiotowo zwolnienie obejmuje jednostki organizacyjne Skarbu Państwa oraz instytucje państwowe, których zadania nie polegają na prowadzeniu działalności gospodarczej (por. L. Ciulkin [w:] L. Ciulkin, A. Jakubecki, N. Kowal, *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe. Praktyczny komentarz*, Warszawa 2002, s. 43).

Komentowana regulacja jest mocno nieprecyzyjna. Wątpliwości budzi w szczególności niezdefiniowane pojęcie „instytucje państwowe". Nie jest jasne, czy obejmuje ono jedynie *statio fisci* Skarbu Państwa czy również państwowe osoby prawne. W pierwszej kolejności nasuwa się spostrzeżenie, że użyte w przepisie określenie „instytucje państwowe" dotyczy *statio fisci* Skarbu Państwa, a nie państwowych osób prawnych, ponieważ ustawodawca nie zawarł w tym przepisie wprost wyrażenia „państwowe osoby prawne", które jest używane w przepisach innych ustaw i nie nastręcza większych wątpliwości interpretacyjnych. Mimo to trzeba zauważyć, że Skarb Państwa zawsze działa poprzez swoje *stationes fisci*, co w istocie powoduje, że w komentowanym przepisie niepotrzebnie wyodrębniono oprócz Skarbu Państwa „instytucje państwowe", jeśli rozumieć przez to pojęcie właśnie *stationes fisci* Skarbu Państwa. Nie wszystkie instytucje państwowe są zwolnione z opłat uiszczanych za usługi Centralnej Informacji, a tylko te, których zadanie nie polega na prowadzeniu działalności gospodarczej. Nie jest istotne zatem, czy in-

stytucje państwowe faktycznie prowadzą działalność gospodarczą czy nie, znaczenie ma to, czy wśród zadań przeznaczonych dla danej instytucji państwowej przewidziano choć potencjalną możliwość prowadzenia działalności gospodarczej.

Trafnie zwraca uwagę Ł. Goździaszek, że pojęcie instytucji państwowych jest jednak na tyle nieklarowne, iż może najwyżej być wykorzystywane pomocniczo do oceny, jakie podmioty wchodzą w zakres pojęcia Skarbu Państwa. Skoro zasadą jest pobieranie opłat, to nie można stosować wykładni rozszerzającej co do interpretacji zakresu znaczeniowego samoistnego pojęcia instytucji państwowych, który miałby korzystać z rozwiązania wyjątkowego, ujętego w komentowanym przepisie, czyli zwolnienia z opłat (por. Ł. Goździaszek [w:] *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, red. K. Osajda, Warszawa 2020, s. 75).

Art. 6. [Delegacje ustawowe]

Minister Sprawiedliwości określa:

1) **w drodze rozporządzenia, ustrój i organizację Centralnej Informacji oraz tryb i sposób udzielania informacji z Rejestru, wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, udostępniania dokumentów z repozytorium dokumentów finansowych, a także strukturę udostępnianych informacji wymienionych w art. 4 ust. 4a, uwzględniając zadania Rejestru i Centralnej Informacji w zakresie zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru;**
2) **w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Rejestru oraz za udostępnianie z katalogu dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej, uwzględniając potrzebę sprawnego działania Centralnej Informacji oraz pokrycia kosztów administracyjnych utworzenia i funkcjonowania Rejes-**

tru oraz katalogu, przy jednoczesnym zapewnieniu powszechnego dostępu do informacji i dokumentów rejestrowych;

3) **w drodze rozporządzenia, warunki organizacyjno-techniczne dotyczące formy wniosków oraz ich składania do Centralnej Informacji za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, a także odpisów, wyciągów, zaświadczeń, informacji, dokumentów oraz kopii dokumentów doręczanych wnioskodawcom za pośrednictwem systemu teleinformatycznego oraz sposób posługiwania się dokumentami oraz kopiami dokumentów wydanymi w postaci elektronicznej, uwzględniając potrzebę zapewnienia powszechnego i bezpośredniego dostępu do informacji z Rejestru i dokumentów rejestrowych oraz możliwość posługiwania się dokumentami wydanymi w postaci elektronicznej;**
4) **w drodze zarządzenia, sposób i tryb przekazywania przez sądy rejestrowe danych rejestrowych do Centralnej Informacji, uwzględniając możliwości techniczne i organizacyjne sądów rejestrowych oraz konieczność zapewnienia sprawnego i kompleksowego przekazywania danych rejestrowych do Centralnej Informacji, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa;**
5) **w drodze zarządzenia, warunki organizacyjno-techniczne przekazywania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej do katalogu oraz sposób ich przechowywania, uwzględniając potrzebę zapewnienia integralności i kompletności dokumentów złożonych do akt rejestrowych.**

Na podstawie art. 6 ustawy o KRS Minister Sprawiedliwości wydał następujące akty wykonawcze:

1) rozporządzenie z 9.03.2018 r. w sprawie ustroju i organizacji Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego oraz trybu i sposobu udzielania informacji z Rejestru, wydawania dokumentów oraz kopii dokumentów z katalogu, udostępniania dokumentów z repo-

zytorium dokumentów finansowych, a także struktury udostępnianych informacji o podmiotach wpisanych do Rejestru;
2) rozporządzenie z 14.03.2018 r. w sprawie określenia wysokości opłat za udzielanie informacji, wydawanie odpisów, wyciągów i zaświadczeń z Krajowego Rejestru Sądowego oraz za udostępnianie dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej z elektronicznego katalogu dokumentów spółek;
3) rozporządzenie z 24.05.2021 r. w sprawie wniosków składanych do Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, a także odpisów, wyciągów, zaświadczeń, informacji, dokumentów oraz kopii dokumentów doręczanych wnioskodawcom za pośrednictwem tego systemu (Dz.U. poz. 963);
4) zarządzenie z 15.12.2006 r. w sprawie sposobu i trybu przekazywania przez sądy rejestrowe danych rejestrowych do Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego (Dz.Urz. MS Nr 8, poz. 132);
5) zarządzenie z 19.03.2018 r. w sprawie warunków organizacyjno-technicznych przekazywania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego dokumentów złożonych w postaci elektronicznej i kopii dokumentów złożonych w postaci papierowej do katalogu oraz sposobu ich przechowywania (Dz.Urz. MS. poz. 154).

Art. 7. [Stosowanie przepisów k.p.c. do postępowania przed sądami rejestrowymi]

Do postępowania przed sądami rejestrowymi stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Komentowany przepis ma charakter *stricte* proceduralny. Literalnie odsyła do stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Wyraźnie rozstrzyga on jedynie problem wzajemnego stosunku ustawy o KRS i przepisów o postępowaniu nieprocesowym zawartych w Kodeksie postępowania cywilnego, dając pry-

mat procesowym normom ustawy o KRS. Oznacza to wprost, że przepisy o charakterze procesowym zawarte w ustawie o KRS jako przepisy szczególne najlepiej uwzględniające charakterystykę spraw toczących się przed sądem prowadzącym KRS mają pierwszeństwo przed regulacjami Kodeksu postępowania cywilnego. Należy jednak pamiętać, że przepisy proceduralne dotyczące postępowań toczących się przed sądem prowadzącym KRS są zawarte także w innych aktach prawnych, w tym również w ustawach regulujących ustrój poszczególnych podmiotów rejestrowych. Już tylko na gruncie przepisów o postępowaniu nieprocesowym występują dwie różniące się w niektórych aspektach warstwy regulacji – ogólna (art. 506–525 k.p.c.) oraz szczegółowa dotycząca jedynie postępowania rejestrowego (art. 694^{1}–694^{8} k.p.c.). Niezbędne jest więc skonstruowanie właściwej hierarchii odesłań, tak aby przepisy proceduralne, które nieraz wzajemnie się wyłączają lub modyfikują, były stosowane w odpowiedniej kolejności.

Sąd rejestrowy w następującej kolejności stosuje przepisy o charakterze proceduralnym:

1) ustawa z 20.08.1997 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym;
2) ustawa o KRS oraz ustawy szczególne regulujące ustrój konkretnego podmiotu rejestrowego, jeśli zawierają one przepisy o charakterze procesowym;
3) przepisy o postępowaniu rejestrowym zawarte w księdze II tytule II dziale VI Kodeksu postępowania cywilnego (art. 694^{1}–694^{8});
4) przepisy o postępowaniu nieprocesowym zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego (art. 506–525);
5) przepisy ogólne Kodeksu postępowania cywilnego (art. 1–13);
6) przepisy o postępowaniu procesowym zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego stosowane odpowiednio (art. 15–505^{39} k.p.c.).

W literaturze przedmiotu często wskazywane są inne warianty hierarchii stosowania norm proceduralnych w postępowaniu rejestrowym. F. Zedler pomija przepisy proceduralne zawarte w Przepisach wprowadzających ustawę o KRS (F. Zedler [w:] L. Ciulkin, A. Jakubecki, N. Kowal,

Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe. Praktyczny komentarz, Warszawa 2002, s. 26). Podobnie M. Leśniak oraz E. Norek. Ten ostatni dodaje do hierarchii przepisów normy regulaminu urzędowania sądów powszechnych (M. Leśniak, *Postępowanie w sprawach o wpis w Krajowym Rejestrze Sądowym*, PPH 2001/5, s. 12; E. Norek, *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe*, Warszawa 2001, s. 75). O rozporządzeniach jako źródle norm proceduralnych w postępowaniu rejestrowym wspomina także Ł. Błaszczak (zob. Ł. Błaszczak, *Zdolność rejestrowa jako przesłanka uzyskania wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego na przykładzie osobowych spółek handlowych*, „Rejent" 2004/8, s. 117). K. Płowucha (*Postępowanie nieprocesowe w sprawach rejestrowych* [w:] *Studia z prawa publicznego*, red. K. Lubiński, Toruń 2001, s. 155) wysuwa tezę, że w pierwszej kolejności stosuje się przepisy procesowe zawarte w ustawach, które bezpośrednio regulują organizację i działalność danego podmiotu.

Wśród wskazanej wyżej hierarchii przepisów stosowanych przez sądy rejestrowe prowadzące KRS w praktyce występuje zjawisko różnej częstotliwości ich stosowania. Normy procesowe zawarte w Przepisach wprowadzających ustawę o KRS mają obecnie śladowe (jeśli nie żadne) znaczenie (zwraca na to uwagę także T. Szczurowski [w:] *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, red. K. Osajda, Warszawa 2020, s. 80) z uwagi na zakończenie procesu przerejestrowywania podmiotów z poprzednich rejestrów do KRS, co wynika z faktu utraty na podstawie art. 9 ust. 2 p.w. ustawę o KRS mocy dotychczasowych wpisów w rejestrach sądowych funkcjonujących przed wprowadzeniem KRS.

Ustawa o KRS zawiera między innymi przepisy procesowe regulujące:
1) zakres kognicji sądu rejestrowego (art. 23);
2) warunki formalne wniosku o wpis (art. 19);
3) szczególne postępowania przed sądem rejestrowym, tj. postępowanie przymuszające (art. 24–25) oraz postępowanie o rozwiązanie podmiotu rejestrowego bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego (art. 25a–25e);

4) kwestie dotyczące przyjęcia dokumentów do akt rejestrowych (art. 9 ust. 2);
5) tzw. wpis niedopuszczalny (art. 12 ust. 3);
6) szczególną instytucję grzywny o charakterze quasi-karnym (art. 34).

Przepisy proceduralne ustaw ustrojowych znajdą zastosowanie w poszczególnych przypadkach, które są na ich podstawie uregulowane. Na przykład art. 165 k.s.h. modyfikuje sposób procedowania sądu prowadzącego KRS w ten sposób, że w przypadku stwierdzenia w zgłoszeniu wpisu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do rejestru braku usuwalnego, sąd rejestrowy ma obowiązek wyznaczyć spółce w organizacji stosowny termin do jego usunięcia pod rygorem odmowy wpisu do rejestru. Przepis ten wpływa zatem na sposób procedowania sądu rejestrowego na równi chociażby z art. 23 ustawy o KRS wyznaczającym granice kognicji sądu.

Ustawa o KRS nie zawiera jednak pełnej regulacji norm postępowania prowadzonego przed sądem prowadzącym KRS. Trafnie zwraca się uwagę, że przepisy te są ujęte w ustawie o KRS jedynie fragmentarycznie, co powoduje niezbędność odesłania do stosowania przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (por. szerokie wywody co do zakresu zastosowania w postępowaniu przed sądem rejestrowym przepisów ogólnych o postępowaniu nieprocesowym T. Szczurowskiego [w:] *Ustawa*..., red. K. Osajda, s. 82–86 oraz rozważania Ł. Zamojskiego, *Rejestracja*..., s. 54–67).

Przepisy o postępowaniu rejestrowym znajdują obecnie zastosowanie w każdej sprawie toczącej się przed sądem prowadzącym KRS z uwagi na szerokie ujęcie w art. 694^1 § 1 k.p.c. definicji sprawy rejestrowej, a za pośrednictwem art. 694^1 § 2 k.p.c. przepisy tego działu stosuje się odpowiednio także do postępowań rejestrowych prowadzonych przez inne sądy, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

Zawarte w komentowanym przepisie odesłanie nie rozstrzyga, w jaki sposób mają być zastosowane przepisy Kodeksu postępowania cywilne-

go, nie ma bowiem ani wskazania, że chodzi o stosowanie tych przepisów wprost, ani określenia, że chodzi o zastosowanie odpowiednie.

Przepisy ogólne Kodeksu postępowania cywilnego powinny w postępowaniu przed sądem prowadzącym KRS znaleźć zastosowanie wprost, natomiast przepisy o procesie jedynie odpowiednio, tj. gdy cel i zakres danego przepisu Kodeksu postępowania cywilnego nie sprzeciwia się specyfice postępowania rejestrowego. Na przykład trafnie zwraca uwagę A. Jakubecki, że zagadnienie cofnięcia wniosku w sprawie o wpis do KRS powinno być uwzględniane na podstawie art. 203 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. z uwzględnieniem faktu, że w postępowaniu tym istnieje co do zasady obowiązek składania wniosków (por. A. Jakubecki [w:] L. Ciulkin, A. Jakubecki, N. Kowal, *Krajowy Rejestr Sądowy i postępowanie rejestrowe. Praktyczny komentarz*, Warszawa 2002, s. 45–46; por. też szersze uwagi co do cofnięcia wniosku w postępowaniu rejestrowym Ł. Zamojskiego, *Rejestracja*..., s. 68–71).

W piśmiennictwie wskazuje się, że przepis art. 7 ustawy o KRS dotyczy zarówno postępowania rejestrowego *sensu stricto*, tj. w sprawach o wpis w KRS, jak i innych postępowań toczących się przed sądami rejestrowymi. Te ostatnie określano mianem postępowań rejestrowych *sensu largo* z tego powodu, że toczą się przed sądem rejestrowym. Różnica polega na tym, że to pierwsze jest uregulowane w dziale VI tytułu II księgi drugiej części pierwszej Kodeksu postępowania cywilnego (art. 694^1–694^8), a zatem tytuł I „Przepisy ogólne" znajdzie zastosowanie w sprawach nieuregulowanych w dziale VI, natomiast te drugie toczą się według przepisów ogólnych zawartych w tytule I (art. 509–525) (por. J.P. Naworski, *Uchylenie uchwały stowarzyszenia*, PPH 2004/7, s. 56). Pogląd ten stracił aktualność na skutek nowelizacji art. 694^1 § 1 k.p.c. i znaczącego rozszerzenia definicji sprawy rejestrowej, za jaką obecnie uznawane jest każde postępowanie w sprawie, w której właściwy jest sąd rejonowy (sąd gospodarczy) prowadzący KRS.

Wbrew wątpliwościom pojawiającym się nieraz w literaturze (por. A. Michnik, *Ustawa*..., s. 50–55), należy zauważyć, że komentowa-

ny przepis nakazuje stosować przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym do „postępowania przed sądami rejestrowymi". Ustawodawca nie posłużył się więc w nim pojęciami „sprawa rejestrowa" czy „postępowanie rejestrowe", tylko bardziej pojemnym określeniem „postępowanie przed sądami rejestrowymi" (co do różnicy między pojęciami „postępowanie rejestrowe" i „postępowanie przed sądem rejestrowym" por. szeroki wywód M. Tarskiej, *Ustawa*..., s. 61–74 oraz podana tam literatura i orzecznictwo). Oznacza to, że ustawodawca nie wprowadził w komentowanym przepisie rozróżnienia na postępowania w przedmiocie wpisu do rejestru oraz postępowania niezwiązane z wpisem do rejestru.

Przepis art. 7 ustawy o KRS zawiera odesłanie generalne, jednak w ustawie tej zawarte zostały też inne szczegółowe odesłania, jak również wyłączenia stosowania poszczególnych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. E. Marszałkowska-Krześ trafnie zwraca uwagę na fakt, że w art. 24 ustawy o KRS stosowanie niektórych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego zostało wyłączone (por. E. Marszałkowska-Krześ, *Ustawa o Krajowym Rejestrze Sądowym. Komentarz*, Warszawa 2001, s. 14). A. Jakubecki dodatkowo wymienia wyłączenie zawarte w art. 19 ust. 3 ustawy o KRS (por. A. Jakubecki [w:] L. Ciulkin, A. Jakubecki, N. Kowal, *Krajowy*..., s. 46, co jednak odnosi się do poprzedniej treści tego przepisu zmienionego znacząco z dniem 1.07.2021 r.).

Szczegółowe odesłania do stosowania konkretnych przepisów Kodeksu postępowania cywilnego znajdują się również w, art. 24 ust. 1b, art. 25e ust. 5 i 6 ustawy o KRS.

W postępowaniu przed sądem prowadzącym KRS nie będą miały zastosowania przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu odrębnym w sprawach gospodarczych (art. 458^{1}–458^{13}), zgodnie bowiem z art. 458^{1} § 1 k.p.c. przepisy działu IIa stosuje się w sprawach gospodarczych podlegających rozpoznaniu w procesie. Artykuł 458^{1} § 1 k.p.c. ucina akcentowane w piśmiennictwie wątpliwości na gruncie poprzedniego stanu prawnego, w którym funkcjonowały przepisy o postępowa-